

ليستا سه ربه خو، رازيكرنا جه ماوهري وي يه و يه كي تي دكه ته دووماهي بريار

حاقدر

كوشاره كا سياسي رهوشه نبيري گشتي يه

www.cavder.com

f cavder

په (1000) دناره

125

نيسان 2013

نه جيبه نه جيب بامه رني بو چاقدير:

مه شهرا كه تا راسته قينه ژ به خدا دقيتن،
ريكه فتن بتني به اس نينه و دقيتن
جيبه جيكرن هه بيت

دني وينين من بلاؤ كهت
نه گهر شوي پينه كه م!

كچه كا قهيره:

هه ركه سه كي بيت و بي هيج مهرج
دني شوي پيكه م!

سه قايي قني هه يقني وهكي خودانا شه مسيبي دبيريت!

دني چاوان (نيمه يلي) خوژ دزيئي باريزي؟

پشتی دهه سالیان آزادیای عراقی

دقی هه یقی دا ئەم بیرئانینا دەست پیکا قوناغەکا دی یا گورانکاریان ل عراقی دکەین، ئەو ژێ کەتەنا حوکمرانیا رژێما بە عەس بو و ئەگەر گرنگترین ئەنجامین هەفکێشەییان سیاسی یێن ژ دەستپیکا قوئە قوناغی و تا نوکە پەیدا بوین وەرگریان و پێگەیی کوردان ل سەر وان هەفکێشەییان بەهەلسەنگین، دی ل بەرامبەری گەلەک خالان راوەستین کو سەرکردایەتیا کوردی وەک دەستکەفت وەرگرتبون و نەشیان پارێزیی لیکەن، دەستکەفتین هەرە گرنگ، ئەو ژێ چەسپاندنا فیدرالیزمی و ماددی 140 د چەند بەرگە یەکی دەستوری دا بون.

نە پارێزیکرن ژێ ژ قان دەست کەفتان، د شیوازی پراکتیزە کرنا وان دا بویە بەرامبەری وان هەمی هەفکێشەییان لیدیف ئیک لیدیف ئیک یێن دگورەپانا سیاسی یا عراقی دا سەرهلداين و شاشی و کەمتەرخەمی و لاوازی ئەدانا سیاسیی کورد، د مملانا وان هەفکێشەییان دا. راستە دەستکەفت هەبویە و راستە مملانی و شەر ل سەر پاراستنا وان دەستکەفتان یی خورت بویە، لی ئایا ئەقە بەسە کو ئەم بیژین بە لی مە ل بەغدا دەستکەفت پەیدا کرینە، نەخیر، ژبەرکو دەقەرین قەقەتیای وەک خوە نە و ئەگەر زقرینا وان بزەحمەتر نەکەفتبیت ژێ بەزرا من هیچ پێشکەفتن ژێ بخو قە نە دیتی نە!

ئەقە ددەمەکی دا کاکلکا کێشەییان مە ژێ زیدەتر هەر ژقان دەقەران جهی خوە دگرن، ئەقە ژبلی کو گەلەک کێشەییان دی یێن مە دگەل بەغدا هلاویستی مایە و کێشا پێشمەرگە ی و گازی و ئەقرو دەما ئەم بەحسی قان گورانکاریان دکەین، ئەم ل بەرامبەر هەفکێشەییان دی یا سیاسینە، هەفکێشەییان دی یا هاتیە دگورەپانی دا دگەل بەغدا، ئەو ژێ قەکێشانا پەرلەمانتار و وەزیرین کوردە، هەر چەندە گەلەک چاقدیرین سیاسی تەئکید ل هەبون و مانا کوردان دکەن ل بەغدا و دبیزن کو شەر و هەفکێشەییان و مملانی دقیت ل ویری بن و نە بتنی شەری راگەهاندنی و چولکرنا بەروکی شەری بیت. لی ئەز ل وی باوەری نینم ئەق کێشەییان بخرابی بو کوردان قەگەریت و دبیت باری ئاسایی یی خو وەرگریتە قە، لی ئەقە بەس نینە کو ئەم بشین پارێزگاریی ل دەستکەفتین خوە ل بەغدا بکەین و ببینە پارێزەری دەقەرین قەقەتیای و وان هەمی کێشەییان دی یێن هلاویستی.

دقیت ئەم بیرکرنەقەیی دەندەک خالیان دی یێن گرنگ دا بکەین کو رەنگە دقان هەفکێشەییان دا ئەم جارین بهیت و یێن بهیت ژێ بکەقینە کێشەییان کویتر و مەزنتەر، ئەو ژێ ئەم دوو تشتان ژ ئیک جودابکەین، سیاسەتا مە ل هەریمی ب ئوپوزسیون و دەستەهلات قە و بەهەمی ناکوکیان خوە قە بدانینە ئالیەکی و ل بەغدا مە بیرکرنەقەییەکا دی و جوداتر هەبیت و ئەم هەفکێشەییان و ناکوکیان خوە ل بەرامبەری دەستکەفتین نەتەوهی ب دانینە ئالیەکی، هەر چەندە لیستا (برایەتی و پێگە ژیان)، کو دی بەشداری هەلبژارتین جقاتین پارێزگەهین عراقی بیت هەمی ئالیان سیاسی یێن کوردستانی ب دەسەهلات و ئوپوزسیون قە تیدا نە و ئەقە ژێ ئامازەییەکا باشە بو پارێزگاریکرنی ل دەستکەفتین مە ل بەغدا و ئەق پێنگا قە یا دەیتە هاقیت و ئەقە ژێ پێگەیی کوردان ل بەغدا قایم و بهیز دکەت، لی ئەقە بتنی بەس نینە، دقیت سیاسی مە، پەرلەمانتارین مە و وەزیرین مە ل بەغدا نە بتنی یاریکەرین سیاسی بن ل هیلا بەرگریکرنی، بەلکو یاریکەرین سیاسی بن لەهیلا هیرش برنی و ئەقە ژێ نابیت ئەگەر لپێچینەوه دگەل وان پەرلەمانتار و وەزیران و ئەدانا وان نەهیتە کرن و هەلسەنگاندن بو نەبیت و ئەقە ددەمەکی دا، تا نوکە ژێ مە گوھ لپێهەبویە، ئیک وەزیر یان پەرلەمانتار ژبەر کەمتەرخەمی و لاوازی ئەدانی وی هاتیبەتە گوهرین یان گازیکرن.

عبد الرحمن باهەرنی

ههتا رژيما سوريا نه روخييت ئه ميركال چهكي ئيراني نادهت!

ئه وچ تشته كچان بهرهف هزارا شويكرني شه دبهن زيريان زي هه قزين!

كورد و موزيك دهر باره ي گيانه وهرا

ئه دهب دناف په رتووكين خاندنگه هان دا

بهر پهرين برآلة

خوداني ئيمتيازى
ناقه ندا روشنگه ريبيا چاودير
ئيكه م ژماره ل ۲۰۰۵/۵/۳۰ ئى دهركه تي به

سه رنقيسكار
عبدالرحمن بامه رنى
۰۷۵۰۴۵۸۱۶۴۷
Bamerni77@yahoo.com

تايب چن
هيلين بهروارى

دهرهينانا هونه رى
ره شاد بيجرمانى
Siyabend2000@gmail.com

كارگيرى
فهوزى ئوره ي

چاڤدير ل سه ر ئه نترنيتى
www.cavder.com

ناف و نيشان
دهوك، تاخى رهزا
به رامبه ر ريفه به ريا گشتى يا هاتن و چوونى

چاپخانا
هاوار، دهوك

باش دزانیت و دبیزیت: دابه زینا یه کیتی نیشتمانی کوردستان ب لیسته کا سهر به خو زیده تر ژ بو وئی چه ندی یه کو سه نگا یه کیتی نیشتمانی بهیته زانین. **عبداللا بامهرنی زیده تر گوت:** ئەف بریاره ب دهنگین جه ماوه ری یه کیتی نیشتمانی و خه لکی کوردستانی هاتیه دان و سهر کردایه تیا یه کیتی ژ ی په سه ند کریه و دی پینگافه کا باش بیت کو یه کیتی سه نگا خوه بزانیته و نه بتنی ئەندام و لایه نگرین یه کیتی لهیفا فی پینگافی بون، به لی که سین بی لایه ن ژ ی ئەف چه نده پیخوش بویه. **بامهرنی دریزی ب ناخفتنا خوه دا و گوتی:** ده لیزارتین بوری دا یه کیتی گه لهک زهره ر ب دهنگین خوه دا و گوران و چه ندین حزبین دی ل سهر حسابا وئی شیان کورسیین خوه زیده بکه ن، ئەگه ر د وی ده می دا یه کیتی ب لیسته کا سهر به خو دابه زیبا، دا دهنگین یه کیتی گه لهک زیده تر لیهین، ژ بهر کو هم خه باتا

لیستا سهر به خو، رازی کرنا جه ماوه ری وئی یه و یه کیتی دکه ته دووماهی بریار

چاقدیر:

کوردستانی ئوپوزسیون هه یه و به حس ل دروستبونا به ره یه کئی ئیسلامی دهیته کرن، چاقدیره کئی سیاسی ژ ی دبیزیت: ئەف بریاره ب دهنگین جه ماوه ری یه کیتی نیشتمانی و خه لکی کوردستانی هاتیه دان و سهر کردایه تیا یه کیتی ژ ی په سه ند کریه.

هه ر چه نده ریکه فتناما سیاسی دناقبه را یه کیتی نیشتمانی و پارٹی دیموکراتی دا هه یه و سهر کردایه تیین هه ردوو حزبان ته ئکید ل سهر موکومبون و پیدقیبونا فی ریکه فتنامی دکه ن، به لی یه کیتی نیشتمانی کوردستان بریاردا ب لیسته کا سهر به خو به شداری هه لیزارتان بیت و ئەف بریاره ژ ی دده مه کی دایه کو ل هه ریما

جیگری بهرپرسی به شی ریکخستن ل مه له ندی ٤ ئی دهوک فی بریاری ب پینگافه کا

دهه لیزارتین بوری دا

یه کیتی گه لهک زهره ر ب دهنگین خوه دا و گوران و چه ندین حزبین دی ل سهر حسابا وئی شیان کورسیین خوه زیده بکه ن

ههلبژارتناندا گیانی ههفریکی و بهریکانی خورتر لی دکهت و سیمو روخساری دیموکراسیهتی جوانتر و گهش تر لی دکهت و دیموکراسیهتی ژئی ئیک ژبنه ما و درویشمین سهرهکی یین یهکیتی نیشتمانی کوردستانه. **باکوزی دریزی ب ئاخفتنا خوه دا گوت:** ئیک لیستیا یهکیتی و پارتی دهلبژارتنن بوریما ب ههمی باشی و پرسین چاره نوسازین خو قه نهشیان ههز و هزر و ههستین جه ماوهری خو بتاییهتی و خه لکی کوردستانی بگشتی ته نا و رازی بکن، نهک دبیاقی ریکخستنا ناقملا کوردی و پرس گرین چاره نوساز دا، نهک دبیاقی عدالهت و شه فافیهتی دا، نهک دبیاقی خزمه تگوزاری دا، ژبه ر قان خالین مه ل سهری باسکرین و چه ندین خالین دن کو نوکه دهلیقا باسکرین نینه، بدیتنا من بریارا یهکیتی ب دابه زین ب لیسته کا سهر به خو بریاره کا ساخلمه و دجهی خو دا یه و هیقینن فه ژاندنا گیانی دیموکراسیه تی یه و ریگرته لهر بارو و شه پولین کریت کرنا دیموکراسیه تی ل کوردستانی.

سیاسی، پینه قیت ئه فزو خه لکی خزمه تگوزاری دقین، یه کسانی و داد پهروهی دقیت، ههز دکه ن ئه قین هه نی بو بجه بهین و ههست پیکه ن سهنگا ئیکه تی لقی ده قهری دئ قی هه قکیشه یین گوهوریت و ژبه ر کو یه کیتی خودان خه بات و میژوه کا بهیژه و شیانیین هه قسه نگ راگرتنا هه می تشته کی هه یه، تاکه حهزبه دشیته ببیته جهی باوه ریا هه می وان خه لکین ههز دکه ن، یه کسانی و دادی پهیدا ببیت و ئه قه هه نی ژئی بهزرا من، چ حزین دی نه شین قی هه قسه نگیی وهک یه کیتی راگرن.

به رپرسی کومیتا دهوک یا ریکخستنا یه کیتی نیشتمانی کوردستان قی برباری بگرنگی دزانیت و دبیزیت: بریارا دابه زینا یه کیتی نیشتمانی کوردستان ب ئیک لیستی دهلبژارتنن دا هاتی دا، ئه نجامی چه ندین رپرسی و دویقوونین هویره دنا فته خ و توژیین خه لکی کوردستانی دا بگشتی و ئه ندام و دوست و لایه نگیرین یه کیتی نیشتمانی کوردستان ب تاییه تی. **ناجی باکوزی، گوت ژئی:** هه بونا لیستین جودا جودا پروسا

یه کیتی و هه م قوربانیدانا یه کیتی چ ل سهر ئاستی گوره پانا سیاسی یا هه ریم بیته یان کوردستانی یان ژئی ده قهری، روله کی بهرچا ف هه یه و خه لک دزانیت کو حهزبه کا سیاسی وهک یه کیتی دشیته چ هه قسه نگی راگریته و دروست بکته. قی سیاسی هه تمه داری ئه و چه نه ژئی دیار کر و گوت: یه کیتی وهک حهزبه کا سوسیال دیموکرات و باوه ری ب دیموکراتیی و ئازادیا تاکه که سی هه ی، دشیته هه قسه نگیا سیاسی ل هه ریم کوردستانی راگریته و دشیته خو ل داخو ازین خه لکی بکته خودان، یه کیتی نیشتمانی ژنا ف خه لکی پهیدا بویه و تاکه حهزبه بشیته ببیته دهنگی راسته قینه یی خه لکی. لدوور گرنگیا دابه زینا یه کیتی ب لیسته کا سهر به خو ل پاریزگه ها دهوکی بو نمونه، **عه بدوللا بامهرنی گوت:** ئه گه ر ئه م قی ده قهری بکینه نمونه، خه لکی دقیت دهنگی خو هه بدنه چ لایه نه کی

بریارا یه کیتی ب دابه زین ب لیسته کا سهر به خو بریاره کا ساخلمه و دجهی خو دا یه و هیقینن فه ژاندنا گیانی دیموکراسیه تی یه و ریگرته لهر بارو و شه پولین کریت کرنا دیموکراسیه تی ل کوردستانی

نه جيبه نه جيب بو چاقدير:

مه شهراکه تا راسته قينه ژ به غدا دقیتن،

ریکه فتن بتنی بهس نینه و دقیتن

جيبه جيکرن هه بیت

دیدار: عبدالرحمن بامهرنی

نه جيبه نه جيب بامهرنی ئەنداما ئەنجومه نى نيشتيمانى يا عيراقى ل دوور قهيرانين قى دوماهين يين دناقبه را به غدا و ههريمي دا سه رهلايين و ههلويسي كوردان بهرامبهه حكومه تا عيراقى، دبئزيت: مه دقيت په يامه كى بگه هيينه حكومه تا مه ركه زى كو ئەو دستورى ژ لايى گه لى عيراقى قه هاتيه په سه ندى كرن، هه مى يى هاتيه لادان و عيراق دوباره يا به رهف دكتاتوريه تى و تاك ره ويى قه دچيت.

چاقدير: خو قه كيشانا په ره مانتار و وه زيرين كورد ژ به غدا بو هه ريمي چهند كارى گه ریا خو له سهر حكومه تا عيراقى كره؟

نه جيبه نه جيب: بريارا خو قه كيشانى ژ لايى هه مى فراكسيونين كوردستانى قه هيشتا نه بويه دوماهى بريار. ئەف قهيرانا نوكه له عيراقى په يدا بوى و په ره مانتار و وه زيرين كورد له حكومه تا عيراقى به رهف هه وليرى قه هاتين، مه دقيت په يامه كى بگه هيينه حكومه تا مه ركه زى كو ئەو دستورى ژ لايى گه لى عيراقى قه هاتيه په سه ندى كرن، هه مى يى هاتيه لادان و عيراق دوباره يا به رهف دكتاتوريه تى و تاك ره ويى قه دچيت، هه لوسته هاته وه رگرتن و ئەف هه لوسته دناف هه مى ئاليين سياسى بين كوردستانى دا جهن

گهنگه شه كرنى يه و هه لويسى هه مى لايه نين سياسى ئيكه و ئەف شاندى ژ لايى هه قه يمانيا نيشتيمانى قه هاتيه هه وليرى، په يامه كا وانه بودان و ستاندى ل سهر قان قهيرانان و هه لويسى مه قى جارئ دئ يى ئيك لاكه ر بيت يان شهراكه ت يان ژى كورد دئ به رهف بينگاقين دى قه چيت.

چاقدير: سهر كوردايه تيا كوردى گه له ك ريكه فتن دگه له حكومه ت و لايه نين چ شيعه بن يان سنه مه زهه ب كرينه و هه ر جار ل گوتين خو به پاشكه ز دبن، دئ وى ده مى چاوان زانن نيه تا وان يا پاقره؟

نه جيبه نه جيب: مه شهراكه تا راسته قينه ژ به غدا دقیتن، ريكه فتن بتنى بهس نين و دقيت جيبه جيکرن هه بيت، ئەگه ر مه دبتن ئەوان هندك بينگاف هاقتين و باوه رى بو ئاليى كوردى چيكرن كو ئەف رى روه يى خه له ته ئەوئ ئەو ل سهر دچوون، ئەف دئ مه ئاخفتنه كا دى هه بيت. ئەگه ر به روفاژى ده ركه ت ژى، وئى گاڤى بريار دئ دبه رژه وه ندا كوردان دا بيت. قهيران و ناكوكيين مه دگه له حكومه تا عيراقا فيدرال، بابه ته كى نه ته واپه تى يه، بابه تى ته هميشكرنا نه ته وه يه كى گرنگه دناف پيكه اتين عيراقى دا، كورد وهك نه ته وه يه كى گرنگ له عيراقى شهريكه و مخابن ئەف چه ندين ساله ئەو نه گه هشتينه قى قه ناعه تى، ئەف چه ندين ساله عه قليه تا

قه بيلكرنا شهريكه كى نينه.

چاقدير: تا چ رادده هه لويسى كوردان ب دهسته لات و ئوپوزسيون قه يى ئيك دهنگه، بهرامبهه قان گورانكار يان ئەقین نوكه هاتينه پيش؟

نه جيبه نه جيب: خوشبه ختانه هه لويسى هه مى فراكسيونين ئاليين سياسى بين كوردى ئيكه و ئەف ژى كارته كا فشارئى يا به يزه و ئەمين دنافا و ئەم دببين مالكى و گه له ك لايه نين دى چه ند بزاڤ كرينه كو دوو به ره كيى و ژ ئيك دوير كرنى بيخه دناف ريژين كوردان دا و ده رزه كا مه زن دناف ئيكرى زيا كوردان دا په يدا بكن، بهس هه ولين وان سه رنه گرتن و سه رناگرن به رامبهه هه ستا نه ته واپه تى.

چاقدير: بديتنا ته وهك په ره له مانتارهك، قه كيشانا په ره له مانتار و وه زيرين كورد ژ به غدا چهند د به رژه وه ندا كوردان دا به و ئەگه ر شه ر دناف هولا په ره له مانى دا به يته كرن ما باشر نينه كو بتنى شه رى راگه هاندنى بيت و ئەو شه ره ژى له هه وليرى بيت؟

نه جيبه نه جيب: بو مه ئاشكرا بو ب تاييه ت دما بودجه هاتيه په سه ندى كرنى، ئەوانا هيچ بهايهك نه دا كوردان وهك شهريكهك و نه ته وه يى دوئ له عيراقى، دهوله تا ياسايى و لايه نگرين دهوله تا ياسايى شيان نيسابى ياساى ب ده ستفه

**نهجیبه نهجیب بامهرنی
ماستر ب یاسایی
ئەنداما جقاتا نوینەرین عیراقی
ئەنداما لیژنا دارایی ل جقاتا نوینەران**

بینن و بودجەیی بیی مه دەر بازکەن و ئەقە
ژی وئ چەندئ رادگەهینیت هەر تشتی
وان بقییت بین بریقە دەن، ئەقە یاسا نەفت
و گازی و بودجا پیشمەرگەیی بو نمونە
سەرەرای کو ماددەپەکا دستوری یە کە
(حەرەس الاقلیم) و پیشمەرگە د ماددا ۲۱
فەقەرە ۵ دا تەئکیدئ ل هندئ دکەتن کو
ئەف هیزین هەنی د(دچارچوئی
ریکخستنا هەریمی) دانە، بەلئ جیبەجئ
ناکەن و ئەز تەئکیدئ ل سەر وئ چەندئ
دکەم کو ئەف هەلوێستی نوکە یئ
فراکسیونین کوردستانی بو هەقپەیمانیا
نیشتیمانی یا دجەیی خوە دا بویە و خوزی
مه ئەف هەلوێستە بەری سالەکی ژئ
وەرگرتبا یە.

نهجیبه نهجیب: گەلەک هزرەکا
بەرتەنگە ئەگەر بیژین ئەف هەلوێستی مه
ژ بەر ۴ ترلیون دیناران بویە، ئەف
قەیرانین نوکە ل عیراقی پەیدا دبن نە بتنی
بەرامبەر کوردانە و ئەقە چەند هەیقە سنە
خو پیشاندانان دکەن و شیعیە ژئ د
نەرازی نە ل سەر قئ ریقەبرنی و ئیدارەکا
نە دەرژەوئندا عیراقی دا یە چ شیعیە بن
یان سنە یان کورد. ل ساللا ۲۰۱۱ ئی بو
سەرۆکی هەریمی دگوتارەکی دا گوئی،
ئەم قەبیل ناکەین جارەکا دی دکتاتورەک
ل عیراقی رابیتە قە و ئەم قەبیل ناکەین
تاکرەوی هەبیتن و نە مەعقوله چەندین
پەيام هاتینە فریکرن و بەس هیچ
گوهورین چینەبن. ئەز وەک ئەندامەکا
لیژنا دارایی، مه ۱۴ خال هەبون مه داینە
سەرۆکی لیژنا دارایی کو سەرۆکی وئ ژ
حزبا دەعوە یە یا نوری مالکی سەرۆکاتیا
وئ دکەت، یەک خال نە هاتە وەرگرتن و
هەما قەبیل نەدکر وەرگرتن و هەر ۱۴
خالین مه ژئ گریدای هەریما کوردستانی

ئەگەر ئەف چەندە ژئ بهیتەکرن دئ بیتە
بریارا گەلئ کوردستانی و بریکا
رپرسییەکی، ئەو دئ قئ بریارا
چارەنقیساز دەن، ژبەرکو ئەقە نە بریارا
حزبەکی یان حکومەتی یان سەرۆکی یە و
ئەقە بتنی بریارا گەلئ کوردستانی یە و
هینگی ئەو دئ قئ بەرپرسیاتی راکەت و
لئ کانی وەختی وئ یە یان نە ئەقە وەک ئەز
نوینەرا خەلکەکی ئەم نە دەرەقین ئەم
بەرەف پاش قە بچین و شنویکا مالکی
دەبابە و تەیارین خوە و بناف
ئوپەرادیونین (دیجلە و جەزیرە) بو مه
بیتە ل سەر سنورین هەریمی و گەفا
بکەت.

چاقدیر: هەندەک چاقدیرین سیاسی
دیزن دفا بایە هەلوێستی کوردان یئ
نوکل سەر هەندەک تشتین دی بایە نەک ل
سەر ۴ ترلیون دینارین کومپانین گازی،
بەزرا تە ئەو چ تشتن کو دفا بایا کوردان
هەلوێست بو وەرگرتبان؟

چاقدیر: ئەگەر بەغدا لدویف
داخازین هەلوێری نەهات و کوردان ریا
دوی گرتە بەر ریا سەر بەخوبونی، کورد
دئ شین قئ چەندئ بکەن؟
نهجیبه نهجیب: هەر ژ ساللا ۲۰۰۳ ئی
وەرە تا نوکە هەلوێست و هەولین کوردان
ئەون کو عیراقەکا فیدرال دیموکراتی و
لدویف دستوری بهیتە دامەزراندن، ئەگەر
ئەف هەر سئ تشتە نەمان نە ئیلیتیزام ب
دەستوری و نە دیموکراتیەتی و نە
فیدرالیەتی، ئەم هینگی نە بەرەقین
سەرەرای هەمی قوربانیدانین مه چ ئەنفال
و کیمیا بارانکرن و دەر بەدەرکرنی جارەکا
دی هەمان تشت ل سەر خوە قەبیل بکەین
و ئەقرو و لدویف میساقین نەتەوین
یەگرتی و ئیعلانا عالیەمی یا مافین
مروقی، هەر گەلەکی بقییتن مافی خوە یئ
چارەنقیس بەست قە بینیت و ئەقە ژئ
مافەکی جیهانی و نەتەوێ یە و لدویف
یاساین دەولی یە و مه گەلەک نمونە ژئ
بین هەین، باشورئ سودانئ بو نمونە و

ههتا رژيما سوريا نه روخييت ئه مريكال چهكي ئيراني ناهدت

سهعيد شريف

ئهفه بو دهمهكي دريژه ئسرائيل و ئه مريكا گه فال ئيراني دكهن ل سهر دهستقه ئينانا چهكي نه وه وي. ل گهل قان گه فان زي، ئسرائيل ب پشتگيريا زانستين ئه مريكي بو ليدانا قي چهكي يا به رهه قبوونا خو دكهن و ئسرائيل نكاريت برياره كا جيهاني يان برياره كا وه لاتين ئيگرتي بي ئه مريكا بو ليدانا چهكي ئيراني ب دهستخو وه بينيت. ئسرائيل باش دزانيت كو مهاله دهستهلانا ئيراني زي دهستا ژ قي چهكي به ردهت وه كه بخوب مافه كي رهوا دزانيت وه كه گه لهك دهوله تين دي بين جيهاني ژبلي خالا عينادا كو ملله تي فارس كيم جار ل عينادا خو بين هاتينه خوار، هه ره كه هتله ري گوتي (گه من وي ره كيا كوردا و عينادا فورسا هه با، دا هه مي جيهاني ب دهستقه خو فه ئينم).

ل قيره دقيا ئه م بزاني ن چ هوكارن قي ئاگري د شارينن، يان كو ب شيوازه كي دي بوچي دهوله تا ئسرائيلي يا نه رازي يه ژ هه بوونا چهكي نه وه وي ئيراني، هه له بهت پشتي روخيانا رژيما شاهينشاهي و هاتنا خوميني و وه رگرتنا دهستهلاني كو ئيران ل سهر بنه مابين دكتاتوريه تا ئاييني هاته ئا فاكرن، ئيدي دهوله تا ئيراني هه مي په يوه ندي بين خو لگهل ئسرائيلي راگرتن، نه كو به ريا هنگي

بون، بودجا پيشمه رگهي و پترو دولاري بو و بهنكا و نوكه خهلك داخازي دكهن بوچي ۱۰۰ مووچه ل عيراقى دهينه دان و ل هه ري مي ئه ف مووچه ناهينه مه زاختن. سه بارهت قان ۴ ترليون من دقيت زيده تر رون بكم كو ئه فه ري كه فتنه ك دنا قبه را حومه تا فيدرال و حومه تا

هـ . . . . ر يـ . . . مـ .
كوردستاني دا ل
۲۰۱۲/۹/۱۳ هاتبو ئيمزا كرن
ول ئه نجومه ني وه زيران
هاته په سه نكرن و ژمارا
وي ۳۳۳ ئ بو لدوي ف قي
ري كه فتنامي دقيت
حومه تا هه ري مي ۲۵۰ هزار
به رميلين نه فتى ته سليمي
مه بكه تن وهك نه فت بو
هه مي گه لي عيراقى ژ
كوژمي ۲ مليون و ۹۰۰
هزاران.

ئهف هه لوپستي نوكه يي فراكسيوني كوردستاني بو هه قبه يمانيا نيشتيماني د جهي خو ه دا بوويه و خوزي مه ئهف هه لوپسته به ري ساله كي زي وه رگرتبا يه

چا فدير: په يوه ندين
ئيداري دنا قبه را هه ري مي و
به غدا دا دچاوانن و
كوردان تا چ راده
دهسته لات دنا ف وان دام
و ده ز گه هان دا هه يه ؟

نه جيه نه جيب:
شيوازي ريقه برني به ره ف
خرابون فه دچيت،
گه هشته راده يكي كو
ريزگرتن بوچ تشتان نه ما،
ته هميشكرنا كوردان دنا ف
دام و ده ز گه هان و
ريقه بهريان دا يا ده يته
كرن، مامه لين كوردان و
بين هه ري مي دانسي
(ثي عيراف) پيناكهن، دژاتيا
عيراقى به رامبه ر حومه تا
هه ري مي دژاتيه كا ئاشكرا
يه، تو كوردي ته عين پريقه
ناچيت و هه قسه نكي بوچ

تشتان نه هيلايه، ئه گه ره مه كه س ل وه زاره تا به رگري و وه زاره تا ناخويي
هه بن زي دهسته لات نينه و دهسته لانا وان يا سنور داركريه.

په یوه ندى بېن ههردوو وهلاتان گه لهك ب هیز بوون ودهسته ههلاتا ئیرانا كهفن، دانپیدان ب دهولهتا ئسرائیلی کر بو، لی هه ل دهستپیکا وهرگرتنا هوکمرانیا نوی یا خومینی گه فین ل ئسرائیلی کرین ویا دکهت.

بوومه لقیه دیار دبیت کو دژاتییا وان دژایه تیه کا ئایینی یه نه کو دژاتییا بهرزه وهندا یه! وهکه دیار پشتی ههلدانا بههارا عه ره بی، پتربیا ههفرکی و جهنگ و شه رین بېن، دئ شه رین ئایین و ئولی بن! گه هات و دهولهتا ئیرانی موسلمان و گه فدار نه بان رهنگه ئه ف نه رازی بوونه ژى بهرامبه ری هه بوونا چه کئ ئیرانی نه با، لی ئه فزو مه حاله کو ئه مریکال وهلاتی ئیرانی نه دهت چونکی دهولهتا ئیکانه یه ل دهقه ری مای گه فدار ل ئه منا ئسرائیلی، قیره پرسیار ئه وه ئایه گه ئسرائیلی و ئه مریکا ل ئیرانی دان، دئ مله تین موسلمان لگه ل ئیرانی راههستن دژى ئسرائیلی؟ ب دیتنا من چ وهلاتین موسلمان یان عه ره بی تنی ئه وین دهسته هلاتین وان ئولی شیعى بن، ئه وژى قئ گافئ بتنی دهسته هلاتا سوریا و عیراقی یه، له و ئسرائیل ل ئیرانی نا دهت، ههتا کو دهسته هلاتا سورى نه روخییت، ئه فقه وهکه خالهک خالا دووی گه ئسرائیلی ل ئیرانی دا، بهریا روخیانی

دویرینه کو ئیران وهکه (ماله ئستینگه کئ ب ئازربیت)، زهحفا بهری بکهت ل ئاخا کوردستانا باشورا بهرباز بوون بو ئاخا کوردستانا رۆژئاخال سه ر ئاخا سوریا را بهرهف سنورین ئسرائیلی بچیت ، ئیران بقئ پنگافئ دئ چوار سه رکه فتنه ب دهسته ئینیت.

ئیک: رزگارکرنا دهسته هلاتا سوریا عه لهوی ل روخیانی دوولیکدانا.

دوو: وهلاتین دی بېن موسلمان ب دهولهتا موسلمانا ئیرانی.

سئ: گه هشتن ب سنورئ (حزب الله). چوار: گه هشتن ب ئاخا ئسرائیلی.

رهنگه ئه ف سیناریو یه ژلایئ دهسته هلاتا ئیرانی یا رون و ئاشکرا بیت ههتا کو رژیما سوریا نه روخییت ئه مریکا ل وان نادهت له و ب هه می شیانیت خو یا هاریکاری و پشته فانیما رژیما سوریا دکهت کو نه روخییت، یان کو چهوا وهلاتی سعودین له شکرئ خو بری یه ناخا ئاخا بههره یان دا بو پاراستنا هوکمرانیا سنی، ئیران ژى بهرامبه ری وئ چه ندئ ب مافی خو دزانیته کو ل سوریا پشته فانیی ل هوکمرانیا عه لهوی بکهت، ههتا کو ئیک ژ داخازین سه روکئ (جامعه ئه زهر) ل سه ره دانا (ئه حمده نه جاتی)، ئه و بو کو بهس بیت مایی خو د وهلاتین عه ره بی دا

بکهت.

رهنگه پیکهاتهک دناقههرا سوریا و ئیرانی دا هه بیت، گه رژیما سوریا کهفته مه ترسیین روخیانی دا کو قئ شه ری فه گوهیزنه دهوله تین دهووبه ر، وهکه لوبنان و عیراقی کو ههردوو وهلاتان شیعیه بېن تیدا و هاریکارین وان بن، دیسان دا کو پاناقا شه ری بهرفره تر بیت و ده می شه ری ژى درژ تر بیت، بهلکی گه لهک پرسیار بکهن ئایه دئ ئه مریکا یا ده ست بهردای بیت لقئ پنگافئ؟ په رسف نه خیر لی نه کو بخاترا چافین ره شین کوردان، چونکی ئه فقه دهه سال هه یه کو تورکیا و ئیران بهردهوام بېن ب توپ و بالهفران بناقئ په کهکئ ئاخا مه توپباران دکهن، مه نه دیت نه ئه مریکا، نه وهلاتین ئیکگرتی، نه مله تین موسلمان پشته فانیما مه بکهن یان دهه وارا مه بېن، چنکی شه ری په کهکئ ل دهرفه ی سیبه را بهرزه وه ندین ئه مریکی یه و دگه ل دهوله ته کا پاراستییی بهرزه وه ندین ئه مریکی و ئسرائیلی یه و لقئ پنگافئ ئیرانی دویر نینه کو دهولهتا فیدرالا عیراقی ژى وهکه پتربیا دهسته هلاتا ئولی شیعى خو رابگه هینیت وهک پشته فانهک بو ئیرانی، لقیه له و ئه م دبیزین ههتا کو سوریا نه روخییت ئسرائیل و ئه مریکال ئیرانی نا ده ن.

بھارا عەرەبى و پروژى ئەمىرىكا بۇ رۆژھەلاتا ناھىن

نازاد بەرکاربەي

پىشتى دووماھى ھاتتا چەرخى (۲۰) ئى و ھاتتا چەرخى (۲۱) ئى، جىھانى بگىشتى پىشوازييا قى چەرخى كر و ھزر ل ھندى كر، كو چەرخى (۲۱) ئى دى بىتە چەرخى لىبورىن و پىكفە ژيانى، ئەف چەرخە ژ ھەمى ئۆل و نەتەوا دى بىتە چەرخەك، بشكورىنى ئىخىتە ل سەر لىقنىن ھەمى چىن و تەخان، دى دوير بىتن ژ كوشتنى و ترساندى و زۆلم و زۇردارىي و خوين رىتنى. بەلى بەروفاژى، چەرخى (۲۱) ئى بوويە چەرخەكى خويناي و تولقەكرن و كوشتنى، ئانكو بوويە خوينايوتىر چەرخ دەھبوونا ئافراندىنا مرقۇقاند، ل سەرروىي زەمىنى، ب تايىبەت ل رۆژھەلاتا ناھىن، كو پىلدىن خوينى سنوور بەزاندىنە و لاپەرىن خۆ ب سەر ھەمى وەلاتىن رۆژھەلاتا ناھىن دا گرتىە.

ل قى دەمى رۆژھەلاتا ناھىن يا دناقبەرا بارودۇخەكى نالەبار دا دەرباز دىبتىن و جموجولەكا نە چاقەرىكى ھەمبىز دكەتن، بىي چ شروڧەكەرىن راستەقىنە بۇ چارەنقىسى رۆژھەلاتا ناھىن

بەينە دانان، وەسا خويادكەتن پىگەھەكى خورت ھەپە دناڧ گۆرەپانا جىھانى دا ب گىشتى، نەمازە پىشتى گۆرەپان بۇ ئەمىرىكا ماى، بىي ھەفرىك ب سىياسەتا ئىك جەمسەرى سەركىشىا جىھانى دكەتن، دقپىت ل گۆرەى بەرژەوۋەندىن خۆ جارەكا دى رۆژھەلاتا ناھىن دابەش بكەتن، ژ بەركو ناڧەراستا شەرى جىھانى بى ئىكى (برىتانىا، فرەنسا، روسىا) ھزرا شكەستنا ئىمپراتورىيەتا (ئۆسمانى، ئەلمانىا) دكر، قىا دەستكەفتىن ئىمپراتورىيەتا ناھىرى ل سەر خۆ پارڧە بكن، بىي بىرىل بەرژەوۋەندىن چ وەلاتان بكن، ل سالا (۱۹۱۷) ئى شۆرشا ئىكتۆبەرىل روسىا سەرھەلدا، روسىا نە چاربوو ژ ناڧ يارىي بەركەت، گۆرەپان بۇ (فرەنسا و برىتانىا) ھىلا، ئەف دوو وەلاتە بوونە يارىكەرىن ئىكانە دناڧ گۆرەپانى دا، شىيان ب بەھانا ئازادكرنا وەلاتىن ل بن كۆنترولا ئىمپراتورىيەتا (ئۆسمانى)، ئەوا دگۆتى (زەلامى نساخ) بەينە دناڧ رۆژھەلاتا ناھىندا، بەلى دەمەكى نىزىك جارەكا دى (ئەلمانىا) قىا ئەو زەرەرمەندىا شەرى جىھانى بى ئىكى قەرەبوو بكەتە قە، بىر ل سەرکەفتىن خۆ بكەتە قە، بىە دىكلەكى شەرخواز ل ئەوروپا، نەخاسمە پىشتى (ئەدۆلف ھىتلەر) دەستھەلات وەرگرتى، زەنگلا شەرى جىھانى بى دوويى لىدا و بوو زلھىزەكا مەزن. ل ھەمان دەمدا ھىزەكا دى ھاتە د ناڧ گۆرەپانا جىھانى دا، ئەو ژى (ئەمىرىكا) بوو، شەرى جىھانى بى دوويى دەستپىكر، جارەكا دى (ئەلمانىا) تووشى شكەستنى بوو (روسىا، ئەمىرىكا، برىتانىا) بوونە سەرکەفتىن شەرى جىھانى

بى دوويى، جىھان ھاتە پارڧەكرن ل سەر دوو جەمسەران، جەمسەرى (رۆژھەلات) ب سەروكاتىا (روسىا)، جەمسەرى (رۆژناڧا) ب سەروكاتىا (ئەمىرىكا)، گۆرەپان و قارەمان ما بوونە يارىكەرىن سەرەكى دناڧ جىھانى دا، ھەردوو زلھىزا بۇچوونىن جىاواز ھەبوون بۇ دارىتنا قەرەقودى جىھانى ژ ئەنجامى جىاوازا بۇچوونىن وان، لىك نەكەتن، سىستەمى جىھانى شەرى (سار) دناقبەرا ھەردوو جەمسەران دەستپىكر، ل سالا (۱۹۴۶) ئى گەلەك رويدانىن ھەستىار بىن نە چاقەرىكى ھاتنە دناڧ گۆرەپانى دا، مىنا (كىشا ئابلوقە يا ئابورى يا بەرلىنى) ل ناقبەرا سالىن (۱۹۴۸، ۱۴۹۹) ئى، شەرى ھەردوو (كۆرىا) ل سالا (۱۹۵۰-۱۹۵۳) ئى شەرى (قىتنامى) ل سالا (۱۹۵۹-۱۹۷۵) ئى، كىشا موشەكىن (كوبىا)، ل سالا (۱۹۶۲) ئى ئەوا دگۆتى (خەلىج الخنازىر)، شەرى سۇڧىتى بۇ سەر (ئەفغانىستانى) ل سالا (۱۹۷۹-۱۹۸۹) ئى، جىھانى ھزر ل ھندى كر كو جارەكا دى جىھان يا بەرەڧ شەرى جىھانى (سىي) قە دچىتن كو گەھشت بوو گۆبىنكا قۇناغا ھەستىارىي. بەلى پىشتى (رۇنالد رىغان) سەروكى ئەمىرىكا ل سالا (۱۹۸۱-۱۹۸۹) ئى دەستھەلات وەرگرتى، شىيان فشارىن ئابورى بىن بەرز دانىتە سەرئىكەتيا سۇڧىت و ھەفرىكى خۆ ژ ناڧ بىەتن، يارىگەھ بۇ وى بىتنى ما، بىە يارىكەرى ئىكانە، بىر ل ھندى كر رۆژھەلاتا ناھىن تازە دروست بكەتن، ژ بەركو رىكەفتنا (ساىكس-بىكو)، ئەمىرىكا يا بەرژە بوو، چاڧ ل بەرژەوۋەندىن وان نە

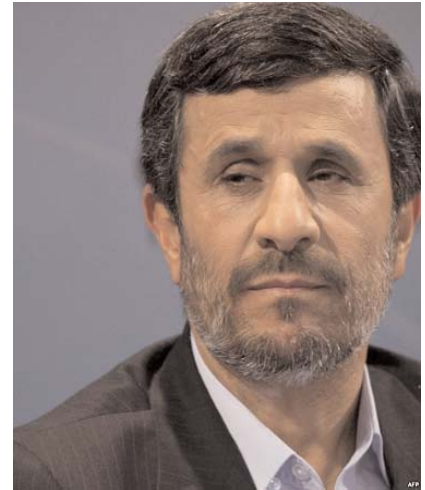

ئەمەرىكا نەفەتتەن رۆژھەلاتا ناقتەن ژ دەستا بچیتەن، نەخاسمە ژ لایەن (وزی) ئی، ئەمەرىكا ھەزر دكەتەن كو رولەن وئى رۆژ بو رۆژى بى لاواز دبیتەن دناف رۆژھەلاتا ناقتەن دا، ھەر وەسا گاز ژى يا بەرەف كىمبونى قە دچیتەن، دقتەن ل بەدیلەكى دى بگەریتەن ل جەن گازی، ئەو ژى بتنى كو (غازە)، (یەدەیهكى مەزن ھەیه ل رۆژھەلاتا ناقتەن، تاپبەت سەرچاقتەت (ئافا گەرم) ل دەریا (قەزوين) ن.

ل سالا (۲۰۰۲) ئى ئەمەرىكا گریبەستەك دگەل (رەجەب تەیب ئارداغان) گریدا، ئەو ل گەل ماموستایىن خۆ (نەجمەددین ئەربەكان) ئى قولپى دەست ب دامەزراندنا پارتەكا نوى كر، بناقتى پارتا (دادوهرى و گەشەپیدان) ب ھاریکاریا ئەمەرىكا، پارتا ناقتى شیا دەستھەلاتى وەرگىرتەن و ھوكمرانىیەل تورکیا بگەتەن، كو ئىكەم پارتا ئىسلامى ل تورکیا یە. ئەرى بۆچى ل سالا (۱۹۹۴) ئى ماموستایىن (ئەردوغانى)، (نجمەددین ئەربكان) دەستھەلات وەرگرتى رازى نەبوون دەستھەلاتى وەرگىرتەن، ئەرى مانە پارتەكا ئىسلامى بوو ئەو ژى ل ھەمان دەمدا چاوا پارتا داد و گەشەپیدان دەستھەلات وەرگرتى، ئەمەرىكا ھیلا غازا (ناپوكى) دامەزراند، ئەقتى ھیلە رمانەكا مەزن ھەیه ل دەف ئەمەرىكا، واتە (نصر الیھود فى العراق) ئەو بى ل سالا (۲۰۰۳) ئى ئەمەرىكا بریارا شەرى ل سەر عیراقى راگەھاند، ژبەر كو ئەمەرىكا

خویابوویە ھەبوونا وەلاتەكى كوردی ھەبیتەن دبیتە پینگەھەكى مەزن بۆ رۆژئاقای ل رۆژھەلاتا ناقتەن چاغل بەرژەو نەدییت ئەمەرىكا و رۆژئاقای ل (بلغاریا... ھتا... یابانى) ئى، ژبەر كو بدیتنا رۆژئاقای ئسرائیل وەكو پیدقی بتنى نكارتەن بەرژەو نەدیین ئەمەرىكا بپاریزیتەن، ئەگەر پینگەھەكى دى نەبیتەن ئەو ژى ھەبوونا وەلاتەكى كوردی یە، ژبەر كو ددریژیا میژووین دا ستەم لى ھاتیە كرن، بدیتنا شلوقەكى (ئەردوغان رازى بوویە بۆ دروستبونا وەلاتەكى كوردی بەرامبەر كو تورکیا ھەبوونا خۆ ھەبیتەن ل ناقتەن رۆژھەلاتا ناقتەن دا، (ئەردوغان) دبیتەن وەلاتەكى بچوك بالا دەستیا خۆ ھەبیتەن ل سەر جیھانى باشتەر و وەلاتەكى مەزن بى بى دەستھەلات، ھەر وەسا كو (قبرص) ببیتە پارچەك ژ تورکیا و بچیتە دناف ئىكەتیا ئەوروپا دا، چونكە ئەرى بۆ قى دى كیشا ئابورى ل وەلاتى (یونانى) رى دەتەن؟ ئەقە ژى ئىك ژ نیشانىن پىرۆژى ناقتى نە. ھەر وەسا دانا غازا (سورى) بۆ (تورکیا) لەما ئەمەرىكا تورکیا كرى یە یاریكەرى سەرھەكى دناقتەرا دوخى شورەشپەن ئەقرو رویدەتەن، دناف رۆژھەلاتا ناقتەن دا، پشتى بو ئەمەرىكا دیاربوی كو بالى (ئىخوان المسلمین) دى بیتە ھیزەكا سەرھەكى یا مەزن ل رۆژھەلاتا ناقتەن پشتى قان شورەشا، ژ لایەكى دى زانایین

دەھاتە كرن، ژبەر كو ل سەرھەمى شەرى (سار) كو دەیتە ھژمارتەن دىژتەن شەرى ل جیھانى ی، بى كو ئىك (فیشەك) بەیتە ھاقیتەن، ئەمەرىكا شیا ریکەبەرى خۆ ژ ناقتەن بگەتەن كو گەلەك ئاستەنگ دكەفتەن بەرامبەر بەرژەو نەدیین ئەمەرىكا. ل سالا (۱۹۹۲) ئى پىرۆژى رۆژھەلاتا ناقتەن كەفتە بەرسینگى بریار دەرىن ئەمەرىكا ژ لایەن جەنەرائى خانەنشین قە (رالڤ بىترز) ھاتە دانان كو ئەق پىرۆژە د رۆژنامە یەكا لەشكەرى یا ئەمەرىكا دا بەلاق ببو، ئەق پىرۆژە ل گۆرەى پینگەھى (توبوگرافى، نەتەوى، مەزھەبى) ھاتیە داریتەن، ل قیرە یا فەرە ئاماژى پى بدەم، ل گۆر پىرۆژى ناقتى ھەبوونا دەولەتە كوردی یا مەزن دى ھیتە دروست كرن ژ بەر كو ناقتى دبیتەن ل (سایكس- بىكو) دا ھزر ل نەتەواپەتى و مەزھەبى نە ھاتیە كرن ژ بەر كو ئەگەر ل سەر بنەماپیت (نەتەو ھەپەتى مەزھەبى) رۆژھەلاتا ناقتەن ھاتە پارقەكرن دى ئارامیەكا باش بخۆ قە گریتەن، ھەر ئىك دى گەھیتە مافى خۆ، ناقتى ئاماژە دابى كو پىرسگریكا سەرھەكى ل رۆژھەلاتا ناقتەن نەبوونا مافى كوردا یە، ئەگەر پىرسگریكا كوردی چارەسەر نەبیتەن رۆژھەلاتا ناقتەن ئارامىی بخۆ قە نابیتەن. لقى پىرۆژەى دا رۆژھەلاتا ناقتەن دەیتە دابەشكرن ل سەر (۳) ئى ستوینا (دەولەتەكا كوردییا مەزن، وەلاتیین شیعە، وەلاتیین سونە)، چونكە بۆ ئەمەرىكا

کو ئیک ژ ھاریکاری سہرہکی یہ بو ئەمریکا، ھەر وەسا ئەمریکا رازی بویہ کو (یونان) دەستھەلاتا خو بەرفرہ نہکەتن، ئەگەر دپەرژە وەندا تورکیا دا نہبیتن، ل گورہی ریکەفتن ل گورہی ریکەفتنا ئەردوغانی رازی بویہ رۆژھەلاتا ناڤین بھیتە دابەشکرن بو جارا دویئ کو تورکیا بھیتە (گریکەک) بو قەگھوھاسنا (غازئ) ل ھەمی جیھانی ھەر وەسا دانا رولەکی مەزن بو (ئەردوغانی) ئو (عبداللہ غولی)، ئەگەر سەحکەیی د ھەر شورەشەکا بھیتە بەریاکرن، ئەفا نوکە رویددەتن ل رۆژھەلاتا ناڤین ئەوا دبیژنی (الربيع العربی) ی دئ بتنی تورکیا ھەمی شیانی ت خو پشتمەقانی شورەشان کەتن، بتایبەت پشتمی بالئ ئیسلامی یی بەرزەبوی دناڤ شورەشاندا ھەمی ژ ی ژ ترسا ئیرانی دا، ھەر چەندە پروژئ ئیرانی یی سنوردارە د چارچوڤنی گەلەک ئەگەر ان (گوبوگرافی، شارستانی)، بەلئ ئەڤ پروژە یی دەمار گری کرێ، لقی دەمیدا ئیران بتنی یا بەرەقانیئ ژ خو دکەتن، ھەر وەسا پروژئ تورکیا ھیلەکا مەزن یا ھەمی ژ بەرکو د میژویئ دا یا دیارە کو تورکیا ئیکەم وەلات بو، بویہ (قوربانیدەر) دناڤ (سایکس بیکو دا). دقتین جارەکا دی تورکیا رۆلئ خو بینیتن دناڤ رۆژھەلاتا ناڤین دا بەشدار بیتن ل ھەرگۆرانکاریەکا روی بەدەتن.

ئەفغانستانی، صدام ل عیراقی) ئی دئ بو ئەمریکا بوشاییەکا گونجایی دروست ئینیتن بو داریتنەکا نول رۆژھەلاتا ناڤین، ژ بەرکو ئەمریکا دئ ب ساناهی کونترول ل سەر ھەر گۆرانکاریەکا ل کەنداقی بھیتە کەتن، ئەگەر بەرژە وەندییت وان د مەترسیی دا بن، چونکە ئەمریکا بئگەھی خو قایم کرێ، پشتمی شەری (بابەلیسکا بیابانی) ئ ل کویتئ وەکو دیار ئەمرکا پیلانەکا دریژ خایەن داریتتە بو رۆژھەلاتا ناڤین ژ بەرکو سالا (۱۹۷۵) ئ، دفلەکی دیکومینتی دا ھات بو نیشاندان کو شەرەکی نہ چاڤەر یکرئ دئ ل رۆژھەلاتا ناڤین رویدەتن، نہخاسمە پشتمی ئیران دگەھیتە گوپیتکا (ھیژئ)، ھەر وەسا ھات بو دیارکرن، کو عیراق دئ (کویتئ) داگیر کەتن، دئ ئەمریکا و ھەڤەیمانییت خوب بەھانا ئازاد کرنا کویتئ پئگەھی خو دانە کەنداقی ئو ل دوماھیا فلمئ ناڤیری دا ھاتیہ نیشاندان، دئ شەرەکی ھەریمئ دناڤبەرا (ئسرائیلی) ئ کو شادە مارەکا مەزنا ئەمریکا یە ئو (ئیرانی) ئ رویدەتن، ل ڤیرە دئ تورکیا ھەمی شیانییت خو مەزنجیتن جارەکا دی سەنگا خو بزقونیتن وەکی (ئمبراتوریەتا عوسمانی)، ژ بەر کو ئەمریکا چ جارا ریک نہ دایە پارتهکا ئسلامی دەستھەلاتئ وەریگریتن ل تورکیا، بەلئ پشتمی ریکەفتنا ئەردوغانی

دزانیتن مەحالە بگەھیت ئاسیا ناڤین و ل ئیرانی دئ شەر رویدەتن، ھەمان وەخت روسیا ژ ی ہزرل غازا دەریا ناڤەراست دا دکر کو یە دەھەکی مەزن یی لئ ھەمی. بدیتنا ئەمریکا ئەگەر کونترول ل سەر کەنارین دەریا ناڤین کر (لوبان، فلەستین، مصر) دئ ھەر مینیتن یاریکەرئ ئیکانە دناڤ رۆژھەلاتا ناڤین دا بی ھەڤرک، ھەر وەسا کوشتمنا سەر وکی لبنا ئی یی بەرئ (رفیق الحریری) و دەرکەتتا سوریا ژ لوبنانی، شەری (۲۰۰۶) ئ ئیسرائیلی ل سەر لوبنانی کو وی دەمی (کۆندولیزا رایس) وەزیرا دەرڤەیا ئەمریکا د ناخفتنەکا خو دا دبیژیتن ژ دایکبونا پروژئ رۆژھەلاتا ناڤین ئەمریکا بیرل ھندی کر ئەو وەلاتین سەر وکیین وان (سنی) بن دئ پتر ھاریکاریا ئەمریکا کەن بو پروژئ ناڤیری، دئ بەلانس پروژئ رۆژھەلاتا ناڤین گوھوریتن، دئ کەتە شەرەکی (تائیڤی) دناڤبەرا (سنیا، شیعا) دا مینا سویری و بەحرینی، چونکە ھندەک سەرکردین عەرەبا یین (سنی) دئ ھاریکاریا ئەمریکا کەن ژ ترسا بەرفرەھبونا نفوزا (شیعی) ی ب سەر وکاتیا ئیرانی و دناڤ ناڤەر وکا پروژەیی دا ئیران یا دناڤ بەروکا شەریدا بھیتە دابەشکرن. (علی ئەکبر ویلائیەتی) کو ماوہی (۱۶) سالان وەزیری دەرڤەیی ئیرانی بو دناخفتنەکا خو دا دبیژیتن ژ ناڤچونا (تالیبان ل

هه می زه ره مه ندین رویدانین ده قهرا بادینان یین هاتینه قه ره بوکرن، بتنی باره گایی سه ندیکا کارمه ندین ته ندروستی نه بیت

جیگری بهرپرسی سه ندیکا کارمه ندین ته ندروستی:

کارمه ندین ساخلمیی و هه ولاتیان یی پاراستی بیت. سه بارهت نه ندام بوون د سه ندیکایی دا، لدویف پهیره و پروگرامی سه ندیکا کارمه ندین ساخلمیی نه وی ل کونگری دوویی ل سالا (۲۰۱۲) هاتیه په سه ندرکن، نه فان توئیژان بخو قه دگریت، (په رستیاری ب هه می قوناغین خاندنی قه، هه ر ژ ده رچووین خاندنا ناوه ندیا په رستیاری هه تا کولیژا په رستیاری و ده رچووین به شین بزیشکی ل په یمانگه هین ته کنیکی وه ک فان به شان، تاقیگه ه، تیشک، چاره سه ریپین سروشتی، ده رمان سازی، خو پاراستن، لیرینین چاقا و به شین په یوه ندیدار ب چاره سه رکرنا ددانان قه، ده رچووین فان به شان ژی ماف هه یه موله تا کاری وهر بگرن ژ سه ندیکایی.

دیدار: بامهرنی

سه ندیکا کارمه ندین ته ندروستی ئیک ژ سه ندیکا و ریگراوین پیشه یی و ژبه ر گرنکیا قی سه ندیکایی و بزاین نه و چه ند چاقدیرال کلینیکین برین پین دناق تاخان دا دکهن و چه ندین پرسین دی، مه نه ف دیداره دگهل به ریز هه مید بناقی جیگری بهرپرسی سه ندیکا کارمه ندین ته ندروستی کریه و بو چاقدیر گوت: نه گه ر سالا (۲۰۱۲) ی وه ک نمونه وهر بگرن، زیده تر ژ (۲۰) کلینیکین ته ندروستی یین سه ریپچکه ر ب کوژمه کی پاره ی هاتینه سزادان، زیده تر ژ (۱۰) کلینیکان بو ماوه یه کی ده ست نیشانگری هاتینه داخستن.

بهره قانیکنه ژ مافین کارمه ندین ساخلمیی، د ده می نه نجامدانا کاری خو دناق ده زگه هین ساخلمیی دا و ریگخستنا کاری وان دناق که رتی تاییه ت دا و هه ولدان بو پهیره کرنا سیسته مه کی ته ندروستی یی هه قه ره خ کو مافین

چاقدیر: رولی سه ندیکا کارمه ندین ته ندروستی د ج ناست دا یه، کی ماف هه یه بیته نه ندام دق سه ندیکایی دا؟

هه مید بناقی: نه رک سهره کی یی سه ندیکا کارمه ندین ته ندروستی،

زیدہ تر ژ (۲۰)
 کلینیکین
 تہندروستی یین
 سہرپیچکەر ب
 کوژمہکی پارہی
 ہاتینہ سزادان،
 زیدہ تر ژ (۱۰)
 کلینیکان بو
 ماوہیہکی دست
 نیشانگری ہاتینہ
 داخستن و نوکە
 ژی مہ نفیسارہک
 دایہ بەشی
 کاروبارین
 ناخوی ل
 پاریزگہہا
 دھوکی دا بو
 پیرابونا کارئ
 پیدقی بو چہندین
 کلینیکین
 تہندروستی یین
 سہرپیچکەر

چاقدیر: چ رینما ہنہ بو ئەو کەسین
حەزدکەن، پشٹی دەواما فەرمی بخو
کلینیکین برین پیچی فەکن؟

حەمید بنافی: ئیکەم جار دقیت مولەتا سەندیکیی ھەبیت ئەگەر نابیت چ کلینیک بەیتە فەکن و سەندیکا مولەتا دەستویری ل دویف رینمایین وەزارەتا تەندروستی یا ژمارە (۱۰۵۸۸) ل ریکەفتی (۲۰۰۸/۸/۲۶) دەتە ھەرکەسەکی داخاز بکەت و لدویف رینمایین ئەنجومەنی بالایی سەندیکا کارمەندین تەندروستی و ھەریکی ل گور کارئ وی رینمایین تایبەت ھەنە.

چاقدیر: نەخوش دئ چاوا زانیت کو
ئەف کەسی دقئ کلینیکئ فە بتنی برین
پیچە یان ژئ ھاریکارئ نوژداری یە، بو
نەونە؟

حەمید بنافی: ھەر کلینیکەکا برین پیچی و لدویف رینمایین سەندیکیی بەیتە فەکن، دقیت ناف و نیشانی وی یی کاری بو نەخوشان یی ئاشکرا بیت، کا پەرستارە یان ژئ ھاریکارئ نوژداری یە دگەل ناغئ وی و ژمارا مولەتا وەرگرتنا دەستویری و دقیت ل جەھکئ بەرچاڤ د ھلاویستی بن، بیگومان مە لیژنین تایبەت ژئ ھەنە بو دویچوونا جەھکئ کارئ وان و ھەیفانە سەرەدانا وان ژلایی لیژنین دیقچوونی فە دەیتەکن و سەرپیچ کار دەینە سیزادان.

چاقدیر: چ جورەکی سزای
دەستەھلاتا سەندیکا کارمەندین
تەندروستی دا ھەبە بو سەرپیچکاران؟

حەمید بنافی: مە وەک سەندیکا کارمەندین تەندروستی دوو جورین رینمایان ھەنە، ئیک: رینمایین ساخلمی،

وہک پاقتی و ریک و پکیا جہی کاری بخو فە دگریت. دوو: رینمایین کاری، ئەو ژئ دەستەھلاتا وان و سەرەداریا وان دگەل نەخوشان دیار دکەت. دەمی سەرپیچی دەیتەکن ژئ، چەندین پیرابون دەرھەقی سەرپیچکاری دا دەینە وەرگرتن، وەکی (سزایین مادی، داخستن بو ماوہیہکی دەست نیشان کری و فەکیشانا مولەتا کارکنئ). ئەگەر سالا (۲۰۱۲) ئی وەک نمونە وەرگرین، زیدە تر ژ (۲۰) کلینیکین تەندروستی یین سەرپیچکەر ب کوژمەکی پارہی ہاتینہ سزادان، زیدە تر ژ (۱۰) کلینیکان بو ماوہیہکی دەست نیشانگری ہاتینہ داخستن و نوکە ژئ مە نفیسارہک دا یە بەشی کاروبارین ناخوی ل پاریزگہہا دھوکی دا بو پیرابونا کارئ پیدقی بو چەندین کلینیکین تەندروستی یین سەرپیچکەر.

چاقدیر: بارەگایی سەندیکا
کارمەندین تەندروستی ئیک ژ وان چەان
بو یین دگەل رویدانین دەفەرا زاخو و
سوتنا بارەگایی یە گگرتو ہاتیہ شەوتاندن،
ئەری ھین ژلایی حکومەتی فە ہاتینہ
قەرەبوکرن؟

حەمید بنافی: نەخیر ئەم ژ لایی حکومەتا ھەرمی فە نەہاتینە قەرەبوکرن و بتنی و ب سوپاسی فە ھندەک ھاریکاری ژلایی جەنابی ریفەبەری گشتیی ساخلمی فە ہاتینە کن و مە چەندین ھولین یاسایی کرینە ژ بو قئ چەندئ و ھەمی زەرەرمەندین رویدانین دەفەرا بادینان ہاتینە قەرەبوکرن، بتنی بارەگایی سەندیکا کارمەندین تەندروستی نەبیت و ئەم داخاز دکەین بارەگایی مە ژئ بەرچاڤ بەیتە وەرگرتن و قەرەبویا پیویست بومە بەیتە کن.

ئەو جەھى ياسا لى سەر وەر نەبىت دقىت ژوى جەھى بار بگەھى!

**ھندەك ماموستا
ل قوتابخانى
وانەيىن خۇب
دروستى بۇ
خويندكاران نابىژن
و تى ناگەھىن دا
ل دووماھيا سالى
ھندەك خويندكار
وى ماموستايى
تايبەت بگرن و
وانەيىن تايبەت
بدەتتى بەرامبەر
كوژمەكى پارەھى**

نيھاد سەعدواللە

گەلەك جاران ل دەمى زارۇكىنىيى
مە گوھلى دبوو، دەمى ئەم وەك زارۇك
نە روينشتىبانە خوارى يان مە كارەكئ
خراب كرىبا، يان ژى ب شەقى
دەرکەفتباينە ژ دەرڧە، دا دايك و بابىن
مە بيژن، ھشيار بن دئ پيرىن مروڧ
خور ئىنە ھەو! مە ھزر دكر پيرىن
مروڧ خور، جورەكئ پيرەژنا يان پيرە
دايكا يە مروڧان دخوون. ھەر ژبەر ناڧى
وان، ھەر ژبەر سەرو سىمايى وان، مە
ب دروستى راماناڧى چەندئ نە دزانى،
دبىت گەلەك ژ وان دايك و بابان ژى
رامانا دروست يا ڧى چەندە نە دزانى،
چنكو پيرىن مروڧ خو نە ئەون يىن
گوشتى لەشى مروڧان دخوون، بەلكو
ئەون يىن مافى مروڧان دخوون و كارى
خوب دروستى ئەنجام نەدەن و پارە و
موچىن خو حەرەم دكەن.

ھندەك ماموستا ل قوتابخانى
وانەيىن خوب دروستى بو خويندكاران
نابىژن و تى ناگەھىن دا ل دووماھيا
سالى ھندەك خويندكاروى ماموستايى
تايبەت بگرن و وانەيىن تايبەت بدەتتى
بەرامبەر كوژمەكئ پارەھى. ھندەك
ماموستا ھەنە گەلەك ژ رىز و حورمەتا
خودئىنا خوارى ول دويڧ خويندكاران
دگەرن و جاران سى جارا دئ چنە مالا
خويندكارى، لى چنكو يىن نڧستى يە يان
يى ب شۆلە دئ ماموستايى لىبەر
دەرگەھى زڧرىنەت و ناھىليت بچىتە
دژورڧە. نوژدار ل نەخۇشخانى كو
دەمى خواندنا خۇب دووماھيك دئىنيت،
سىند دخوت كو كارى خوب دروستى

ئەنجام بدەتن، لى ل نەخۇشخانى
ھىشتا نەخۇشى نەخۇشيا خۇ بۇ
نەگۇتى، دئ بيژىتى وەرە كلينىكا من يا
تايبەت دا باش چارەسەرييا تە بگەم! پا
ئەڧ نەخۇشخانى و ئاميرىن پزىشكى ب
بەھايەكئ گران دەئنە كرىن بۇ چ نە
حكومەت دكرىت، ھەروەسا دەمى
دەرمانا ژى بۇ نەخۇشى دڧىسىت دئ
بيژتى: ھەرە فلان دەرمانخانى، وەسا
ديارە كو رىككەفتنەك يا دناڧبەرا
كلينىكا نوژدارى و دەرمانخانى دا يا
ھەي، ھەر وەسا چ راجىتا توو ببەيە
دەرمانخانا نەخۇشخانى، ئەگەر ھات
نوژدارەكئ بخلەتقىفە بۇ تە نڧىسا ژى،
برىن پىچى لىبەر دەرمانخانى دئ بيژىت
نىن، ئەرى پا ئەو دەرمانىن ھارىكارى و
ب كرىار ژ دەرڧى وەلاتى بو نەخۇشا
دەيىن ھەمى كىڧە دچن و ئەگەر
سەحكەينە ڧى كرىارى يا دناڧبەرا
ماموستا و خويندكاران و نوژدار و
نەخۇشان دا، دئ كرىارەكا پىچەوانە يە
ئانكو (عكسى) يە، ئەو ژى ئەگەر مروڧ
سەحكەتئ ھندى نوژدار و دەرمانخانى
زىدە دبن، نەخۇش ژى زىدە دبن، وەسا
ديارە كو چارەسەريا وان ژى نە يا
دروستە بتنى ئەو بۇ وئى چەندئ دكەن
كو پارا ژ خەلكى وەرگرن، ئەگەر ژلايى
زانست و ڧىركرنى سەحكەينى كو بەرى
چەند سالەكا نە چ زانكو و نە ژى چ
پەيمانگىن پىكەفتى ل كوردستانى
نەبوون، خەلكى دچوو ڧان جەھان چ ل
قوتابخانا يان ژى ل زانكۇيا گەلەك
گەلەك ھزرىن وان د پىشكەفتى بوون و
گەھشتبوونە وئى چەندئ كو ببوونە
پىشەوا و رىبەرىن زانست و زانىنى ل
دەڧەرى، نە كول كوردستانى يان ل

بەرپرسین مه خرب پارین هه ژاران و خه لکی و خارنا مافی خه لکی و زاروگان یین بوینه بازرگان، هزار جاران پارین وان و تشتین وان یین هاتینه دهسته سهر کرن ل سنوران هه وهکی قومکهکی جگاری دهافیژن، چنگو نه ب خوا ئه نیا وانه

دهۆکی بتنی به لکول سهرانسهری روژهه لاتا ناغین. ئەگەر جارەکی ل جەهەکی ل وەلاتەکی و بەرنامەکی ئامادە ببانە و هەمی خەلکی دەست بۆ دقوتان و پێشقه رادبونه قە، لئ ل دەف مه دیسان کریار یا پیچەوانه یه، هندی ماموستا و جەین فیرکرن و خواندنگهه و زانکو قە دبن و ژمارا خویندکاران زیدە دبن و ژبەر دەرچووین پەیمانگهه و کولیژان نەشتین بین و بچین، لئ ناقل و هزرین وان پیش ناکهفن، ههروهسا هندی وان و سئ جارکی پتر د میننه ل پولین خو پتر ژ سالهکی، کهسین باری وان یی ئابوری یی باش ههه و مودیلەکا خانی دههرفینن و ئیکا نویتەر ئاغا دکهن، ئەردین (۵۰) و (۶۰) هزارا یان وههرفین دولاری یین برینه (۱۵) و (۲۰) دهههرفین دولاری، دئ بیژی پاره بۆ وان گلێشه ژ ئەردی قیددەن. بەرپرسین مه خرب پارین هه ژاران و خه لکی و خارنا مافی خه لکی و زاروگان یین بوینه بازرگان، هزار جاران پارین وان و تشتین وان یین هاتینه دهسته سهر کرن ل سنوران هه وهکی قومکهکی جگاری دهافیژن، چنگو نه ب خوا ئە نیا وان، گه لهک جاران ژئ دئ گوهلئ بی کو ئەو کهسئ باش بیت یی وهفادار بیت ل سهر کاری خۆ، دئ ئیته رهنج خوریکرن، یان ژئ دئ بیژنی مروقهکی چ نه زان و خشیمه و یان ژئ دئ ههه زویکا ژ جهی وی راکهن، چنگو ئەو خرابیا ناکهت و ناهیلیت کهس بکهن یان نەشتین ژ بهر وی چ بکهن، ههروهسا گه لهک جاران دئ بینئ ئیکی ترومبیللا خۆ ل نیقا جادی راوهستاند، ل نک وی نه ئاریشه یه بیته خه بسه و هاتن و چوون ب زهحمهت بکهفیت، دهمن پولیسئ هات و چوونی ژئ هات دا بیژتی سیارا خۆ راکه یان ببه هیرقه یان ویرقهتر، دئ سهه ئاخفتنا بیژتی و دبیت هندهک جارا هه ولدانا وئ چه ندئ بکهت کو بچیت ب قوتیت، چنگو بهرپرسه که یان کورئ بهرپرسه کی یه، ئەو بخۆ دقیت ئەو نمونه بیت بۆ خه لکی

کو خه لک چافل وی بکهن بۆ تشتی باش نه بۆ تشتی خراب و خرابیا. گه لهک جاران بۆ هندهک خرابیا دهمن توو دبیژی یه ئیکی توو بۆچی وه دکهئ؟ دئ بهرسقاهه دهن مانه (دیموکراتی) یه، ئەز یی ب که یفا خۆمه! هه می تشتان سنورین خۆ یین ههین، ههه دهمن ژ سنوران دبورن، دقیت ریگرهک بۆ بیته دانان، ئەقین هوسا ئەوین نزانن رامانا (دیموکراتی) یی ب دروستی چیه بۆ بیته گوئن، کو (دیموکراتی) ئەوه کو یاسا ل سهر هه می کهسان وهکی ئیک بیته چه سپاندن یان جینه جیکرن، ئەفجار ههه جهی یاسا لئ سهروهه نه بیت، دقیت یان بن دهست بژی و هه می کاودانا یی رازیبی، یان ژئ ژوی جهی بارکهی، چنگو

یاسا یه بتنی بهر قانیی ژ کهسین هه ژار دکهت، ئەگەر مروّف ل جههکی بژیت و کهس بهر قانیی ژ مروّفی نه کهت، دقیت ژ وی جهی بارکهی و نه مینی ل ناغ وان. چنگو ئەوین مروّفی هوسا دبینن، نابینن مروّف یان زهلام، به لکو دبینن هه وهکی هه می خه لک خولام و خودامین وان، چ تشتی بقیته دئ لئ کهن و چ تشتی وان بقیته دئ بهرئ خه لکی دهن، جاران دئ ب گوستی به رازی ژئ و دیتنا خوینی وان هه مهه کهن، ئەوئ ئەف چه نده لئ هاته کرن ئیدی دئ حاشا (بی غیرهت) بن، ههه دهمن مروّف بی (غیرهت) بوو هه می تشتان ل سهه خۆ و مالا خۆ و کچ و ژن و زاروکی خۆ قه بیل دکهت.

پروڤسها ژبه رگرنې تنې رېگ نينه بو خاندنا ئهده بياتان كو هه تا نهال ناقه ندين خاندنې دهيته پهيره و كرن، بهلكو چهندين رېگين دي يين ب مها هه نه بو گوتن و گه هاندنا وانه يين ئهده بي

سوهه يب شيخ بزيني

ئهده ب د ناڤ په رتوكين خاندنگه هان دا

پروڤسا كو ئهده بياتي تنې ئاراسته ي ژبه رگرنې دكته ژلايه كيڤه بويه ئه ركه كئ قورس ل سهر ملي قوتابيان و ژلايه كئ ديڤه دگه ل ئاراسته و مه به ستين ئهده بياتان هه ف دوو ناگرن ؛ چونكي ئهده بيات هه ر چه نده كو دهر برينا هه ست و نه ستين نفيسه ران بيت لي هه ر ژ ئارمانجا سه ره كيا خوه كو گه هاندنا په يامه كا مروڤايه تي به بو سه رجه م جفاكين مروڤايه تي ناهيته دابراندن.

ژبه ركو ئهده ب وهك سيسته مهك د قوناغين خاندنيدا دهيته خاندن، ب ديتنا مه پيدڤيه دارشتن و ئاراسته كرنا قوتابيان دڤي بياڤي دا د دوو خالان كوم بين:

۱- هاندانا قوتابيان ل شوينا ژبه رگرنيني (وهك بالنده يين به به غا) گرنگي يئ ب بزاڤا تيگه هشتن و چيژ وهرگرتن و ته كنيكين نفيسيني، د دهقين ئهده بي بهيته دان.

براستي ئه و تشتي بويه هاندهر كو ئه م فه كولينى ل سه رڤي بابته بكه ين، ئه و بو كو هه تا نهال ئهده ب ل قوناغين خاندنيدا ب تاييه ت قوناغين (بنه رته تي و ئاماده يي)، تنې بو (ژبه رگرنې) هاتيه دانان. ئانكو ئهده بيات بگشتي بو به شهك ژ شيانين عه قلى مروڤي هاتيه ئاراسته كرن كو ئه و ژي ژبه رگرنه. هه لبه ت ئاشكرايه كو ئه ف شيانه ژي ل ده ف هه مي كه سان وهكي ئيك نينه. ژبلي قئ چه ندي ژي پروڤسه يه كه كو پيدڤي ب جهه كئ گونجاي و پروڤه كرنه كا به رده وام هه يه، هه تا كو ئه و تشتي هاتيه ژبه ر كرن ژبيرا وان نه چيت.

لي جهي داخي به بڤي رهنگي ئهده ب بو قوتابيان دهيته ئاراسته كرن، چونكي قوتابي ل قان قوناغين خاندنيدا دپروڤسا فيربون و ئاماده كرنې دانه نهك پسپورن دڤي بياڤي دا. هه ر ژبه ر قئ چه ندي ئه و

ئهده ب و ژانرين ئهده بي ئيكن ژوان بوارين كو قوتابي دشين ب رېكا وان ئهده ب و ميژويا ئهده بي و تيورين ئهده بي و ره خنا ئهده بي بنياسن و هه روه سا بشين زانياريبان دهر باره ي ئهده بي نه ته وه ي بده ست خوڤه بينن. لڤيري ئه گه ر ئه م پرسين ئه ري ئهده ب زانسته يان نه؟ ئه گه ر زانست نه بيت بوچي ل قوناغين خاندنې دهيته خاندن؟ و ئه گه ر زانست بيت ئه ف زانسته ل چ پيک هاتيه؟

د به رسقا قئ پرسيدا دي شين بيژين به لي ئهده ب زانسته؛ چونكي ئهده ب جفاكي په روه رده دكته و به ره ف رېكه كا درست ئاراسته دكته. هه لبه ت ئه ف زانسته ژي ژ چار پشكان پيک هاتيه:

ميژويا ئهده بي
ره خنا ئهده بي
تيورين ئهده بي
ئهده بي به راورد

چایخانا رهوشه‌نیری

کولانی دنقیسیت

به‌ری چه‌ند روزان بو ده‌ما من قه‌ستا بازارئ دھوکئ کری و ئه‌و چه‌ند جارکئ بو من ده‌ورا خوه ژ فلکا ده‌رمانخانا سه‌عد و بو بن سینهمئ و د به‌ر کولانکا سه‌ردابئ را سه‌ردکه‌تم و بو چایخانا نه‌جارا و سیکا سه‌رافا یا که‌فن و دا جاره‌کا زقرمه جهئ خوه‌قه. نزانم جارا چه‌ندئ بو و ژ مروقان ئەز نه‌دشیام پریقه‌ بجم و هه‌ر من هه‌ست ب تنییاتیج دکر.

کوشتنا تنییاتیج ژئ ب قه‌خارنا چایه‌کئ یان کیشانا چه‌ند قورمئ جگارئ ب دوماهی دهیت یان هه‌ر چنه‌ بیت که‌زه‌با وی ژ دلئ مروقی کیم دبیت، هه‌ر چه‌نده‌ ده‌رفه‌تا کیشانا جگارئ ل بازارئ دھوکئ که‌له‌ک یا مشه‌یه و ژ هه‌می تشتان زویتر ب ده‌ست مروقی دکه‌فیت و هه‌ر جهئ ته‌ بقیت دئ جگارا خوه‌ به‌رده‌یی و هه‌ر ده‌لیقا هه‌بیت دئ پاکیتا خوه‌ ژ به‌ریکا خوه‌ ئینیه‌ ده‌ری و که‌س ژئ نایئزیه‌ ته‌ جگارا نه‌ کیشه‌ یان ئەز پینه‌خوش دهم یان قویکئ جگارا خو نه‌ هاقیزه‌ عه‌ردی، ژبه‌رکو هه‌میان پیخوشه‌ مروقی جگارا بکیشیت، هند هزر دکه‌ن زه‌لامینی یا د کیشانا جگاران را و هند ژئ چه‌ز ژ هه‌فالیینیا وان که‌سان دکه‌ن یئ جگاران د کیشن و دبیزن ئەو دنیا دیتی نه‌ و مروقی شریترن. لی یا راست هه‌می ژ به‌تالیج د بازارئ دا دگه‌ریان و ژ فی سه‌ری سیکئ قه‌ستا سه‌ری دی دکر!

هه‌ر چه‌نده‌ ئەز و جگاره‌ ژئ نه‌ هه‌فالین ئیکین، به‌لی من چ ئاریشه‌ دگه‌ل قه‌خارنا چایی نه‌بون، چا ژئ هه‌فالین که‌سین وه‌ک منه‌ و به‌لی ئەگه‌ر جهه‌ک هه‌بیت تو لی نازاد روینیه‌ خاری و ئەو جهئ تو چایی لی قه‌دخوی، بزانی قورچا وی گه‌هسته‌ کیری! لی جگاره‌ و نه‌رگیله‌ و نه‌بونا چایخانین رونشتنی ل دھوکئ، ئەز ب وان سه‌رودلان قه‌ زقراندمه‌ قه‌، فیجاری ژئ من تنییاتیا خوه‌ داریزته‌ قه‌خارنا چایه‌کئ و ب ده‌ست من نه‌که‌قت! هین بیژن چه‌ند که‌سین دی وه‌ک من هوسا بیزار قه‌گه‌ریانیه‌ مال و ئەگه‌ر مه‌ ل ناڤا بازارئ دھوکئ چایخانه‌کا رهوشه‌نیری یان هونه‌ری هه‌بایه‌، ژبلی دا بیه‌ پیگه‌یه‌ک بو قیک که‌فتنا که‌سین رهوشه‌نیر و هونه‌ر مه‌ند، دا چه‌ند تشته‌کئ شارستانی ژئ بیت و ده‌همان دم دا، دا رویه‌کئ دی بی جانتر ده‌ته‌ دھوکئ، خه‌لکه‌ک ژئ دا شیت بیهنوشکه‌کئ لی قه‌ده‌ت و هه‌قاله‌کئ لی داخاز که‌ت و گه‌شتیار و میه‌قان ژئ دا بلند تر مه‌ هه‌لسه‌نگینین.

۲- وه‌رگرتن و شرؤقه‌کرن و راقه‌کرنا په‌یامئین نفیسه‌ران ب ریکا به‌ره‌مئین وان.

ب راستی جهئ داخی یه‌ دقان قوئاغئین خاندنی دا (بنه‌ره‌تی و ئاماده‌یی) ب ئاشکرایئ جه‌خت ل سه‌ر هندئ هاتیه‌ کرن کو ئەده‌بیات بهیته‌ ژبه‌رکرن، به‌لگه‌ ژئ بو قئ چه‌ندئ وه‌زاره‌تا په‌روه‌ردئ د په‌رتوکئین مه‌نه‌جیین زمان و ئەده‌بی کوردیدا ب فه‌رمی ئەقئ چه‌ندئ دیاری دکه‌ت کو قوتابی چه‌ند ژ ده‌قئین ئەده‌بی ژبه‌ر بکه‌ن و داخی تاقیکرنا ژئ دکه‌ن.

ب دیتنا مه‌ ئاراسته‌ کرنا ئەده‌بیاتان بقئ ریکا شاش، بو قوتابیان بویه‌ ئەگه‌ری هندئ کو هزرو بیرین قوتابیان سنورداریین هه‌تا قان هه‌ردوو قوئاغان ته‌مام دکه‌ت نه‌شین ب شیوه‌یه‌کئ ئەده‌بی گوتاره‌کئ بنقیسن یان هزروبیرین خوه‌ ل سه‌ر بابته‌کی ب شیوه‌یه‌کئ ئەده‌بی دا بریزین، یان شیوازی ئاخفتنا روژانه‌ و شیوازی نفیسنئ ژیک جودا ناکه‌ن. باشه‌ ئەگه‌ر قوتابی هه‌تا دگه‌هیته‌ قوئاغا زانکویئ ئەقان تشتان نزانیت، ئەری ما ئەقه‌ نه‌ کاره‌ساته‌!!

هه‌ر ژبه‌ر قئ چه‌ندئ ده‌می قوتابی قوئاغا ئاماده‌یی ده‌رباز دکه‌ت و به‌ره‌ف زانکویئ دچیت و ب تایبه‌ت ده‌می ل به‌شین کوردی دهینه‌ وه‌رگرتن روی ب روی ئاریشان دبن. ژبه‌ر کو بوشاییه‌ک دناقبه‌را قوتابیان و مامؤستایین زانکویئ دروست دبیت، ئەو ژئ ئەه‌نجامئ ژیک تینه‌ گه‌هشتنی یه‌. چونکی قوتابی دقیت دیسان ئەو تشتی دهیته‌ خاندن بهیته‌ ژبه‌رکرن، لی سیسته‌می زانکویئ زیده‌تر گرنگی ب ته‌کنیکئین ده‌قی و شرؤقه‌کرن و راقه‌کرنا ده‌قئین ئەده‌بی دده‌ت.

لقیرئ مه‌به‌ستا مه‌ ئەوه‌ ده‌قی قه‌کولینی دا دیاربه‌کین کو پرؤسه‌یا

ژبه‌ر کرنئ تنئ ریک نینه‌ بو خاندنا چه‌ندین ریکین دی یئین ب مفا هه‌نه‌ بو ئەده‌بیاتان کو هه‌تا نها ل نافه‌ندین گۆتن و گه‌هاندنا وانه‌یئین ئەده‌بی. خاندنی دهیته‌ په‌یره‌و کرن، به‌لکو

كورد و موزيك دهرباره گيانه وهره

محمد نورى

موزيك خارنهكا گيانى يه، چيژ ژ وهرگرتنا وي چ ل سهر مروقى بيتن يان ژى گيانه وهران، سايكولوژي تهنا و نارام دكهن. موزيكي كارتيكرون و گرنگيا خول سهر ژيانا مه هميان هه يه، لهوما ژى ئەم وهك جفاكي كورده وارى ژى دويرى ئەفى جورى هونهرى نه بوين و مه تيكه ليهكا موكم دگهل خوزه اي ب گشتى هه بوويه و ههر د شوره شا نيولوتيكيدا پشت بهستن ب خوزه اي ل سهر ناستى كهسى و كومى كرىه، ژ بهر كو د ژيانا خودا. كوردان هيزا خو ژ خوزه اي وهرگرتيه و هه فركى د گهلا كرى يه. ديسان هه ليزارتن و دهست نيشان كرنا ئەو تشتين باش يين ب كيرى ژيانا وان بهين و ئەو تشتين ب كيرى ژيانا وان نه هين، ئەفه تشتكى ناموبى نينه و كوردان پوليستيكا خو يا تايبهت د نه خسه ريبا ژيانيدا هه بوويه و بنياتهك بوو د پيقاژويا ژيانى دا كوردان خو ل سهر به لانس كرى.

بكارئينانا موزيكي ئافاكرنا په يوه نديانه د گهل گيانه وهران، ئەفه وهك ميكانيزمهكى كوردان ب كارئينايه بو پتر ئاسانكارى و په يوه نديكرنا راسته وخو دگهل گيانه وهران ژ بوو ئافاكرنا خوزه اي پيشنيخستنا ئابورى (ئيكونومى)، ديسان ژ بلى گيانه وهران په يوه ندى د گهل دار و بار و گزو گيا و تد. ئەفه ژى هه مى وهكو

هيمايين مروفايه تيبى د ئافاكرنيدا ول سهر كه دا وان هاتينه توماركرن. ديسان موزيك د گهلهك بيافاندا دهيته بكارئينان وهست د هاريكارن، د ئيكولوژيا مروقان و گيانه وهراندا ژ بو ژه نين و گوهداريكرنى و چيژ وهرگرتنى. بيگومان موزيكي گرنكى و كارتيكرون خو هه يه ل سهر ههستان ل سهر هه مى (ژيا) و رهگهز و پيكهاتا، ب تايبهت د ئيكولوژيا مروقاندا، ژ بهر كو پشتى مروقان موزيك د خزمهتا خو دا ب كارئيناي شياينه پتر مفاي ژى وهرگرن و د هندك بيافين ديتر ژى دا بكار بينن ئەو ژى بكارئينانا موزيكي بو گيانه وهران و كوردان ژى ئەف بياقه نه هيلايه قالا، موزيك بو گيانه وهران بكارئينايه، وهك ليدانا فيتكى و بلورى و دهفى و ته نه كى و... هتد.

رېتمهكا تايبهت يا گونجاي، له زاتيا ئاف قه خارنا گيانه وهرى. بو نمونه ئاف قه خارنا گيانه وهرى (قورچ قورچ) لهوما ژى ليدانا فيتكى ل دويف وي چهندي رېتم بكار دئينا. گهلهك جورين فيتكا هه نه و ههر جورهك د ده مكيده دهيته بكارئينان ژ بو چاوانيا سهره دهريكرنى د گهل گيانه وهرين گوشت خوړ و گيا خوړ و ديسان گهلهك ئاميرين ديتر ژى دهاتنه بكارئينان و رولى خو بى تايبهت هه بوينه د پراكتيكرنى دا.

1. فيتين ئافدانا پز و بزنى و گا و چيلا.
2. فيتين ئافدانا گيانه وهرين باره لگر، مينا هه سپ و ماهين و هيستر و... هتد.
3. فيتين هيديكرون و نارامكرنا پز و بزنى، د ماوي چهراندنى دا.
4. فيتين هايداركرنا پز و بزنى، ل ده مى دويركه فتنى.
5. فيتين كه هيكرا هه سپ و هيستران، ل ده مى گرتنى و باركرنا وان.
6. فيتين ژ بو گيانه وهرين گوشت خوړ، مينا سهگا ل ده مى گازيكرنى و كشكرن بو ئارمانجى.
7. ئاميرى (دهف) بوو له يزاندنا هرچا.
8. ليدانا ته نه كا ژ بو دويركرنا چويچك و كوليا.
9. هلاويستنا قوديك و زرزركا ل ناف بيستانان و ده رانه تى.

1. فيتين ئافدانا پز و بزنى و گا و چيلا.
2. فيتين ئافدانا گيانه وهرين باره لگر، مينا هه سپ و ماهين و هيستر و... هتد.
3. فيتين هيديكرون و نارامكرنا پز و بزنى، د ماوي چهراندنى دا.
4. فيتين هايداركرنا پز و بزنى، ل ده مى دويركه فتنى.
5. فيتين كه هيكرا هه سپ و هيستران، ل ده مى گرتنى و باركرنا وان.
6. فيتين ژ بو گيانه وهرين گوشت خوړ، مينا سهگا ل ده مى گازيكرنى و كشكرن بو ئارمانجى.
7. ئاميرى (دهف) بوو له يزاندنا هرچا.
8. ليدانا ته نه كا ژ بو دويركرنا چويچك و كوليا.
9. هلاويستنا قوديك و زرزركا ل ناف بيستانان و ده رانه تى.

ل دهمی هرچ هیژ کودیک د گرتن و خوددی دکرن و په روره دکرن، موزیک و ستران بوو د هاته ب لیدان و کارئینان، ئەقە ل دهمی هرچ ل گوندان ل بهر د هف و سترانا (شەمو شەمو) دهاته له یزاندن کەسانین، ئامادەبووی ژى چيژ و خوشیهک ژى وەردگرت، ل دهمی دیتن و گوهداریکرنی. دیسان جورهکى دى یی موزیکى د هاته ب کارئینان ئەو ژى (تەنەکە) بوو شیوازى ب کارئینانا وئ دارهک ب کار دئینا و ل تەنیشتن تەنەکى د دا، دهنگەکى نه یی ریتمی و نه خوش ژى دەرکهفت، دا کو چویک و بالندان و کولیا دویر بیخن ژ زیانین دەرامت و چاندنی و هەلامەت ژى د هاتنه دروستکرن، قودیک و زرزرک پیژە د هلاویستن دهمی (با) د هات د هژاند ب ئەوی رهنگی دهنگەکى نه ریکخستى ژى د ئینا، ئەقە ژى هەر ژ بوو مەرهما دویر ئیخستنا بالندان ژ زیانین دەرامت و چاندنی، دیسان ب کارئینانا زهنگلی وەک موزیک ئەقە ژى ب رهنگین جودا ب کاردئینا و ب ستویى بهران و نیریان قەدکر ئەقە ژ بوو پیشەنگاتی، پەز و بز ل دویف د بوونه کیش و ل دویف دهنگی زهنگلی د چوون و دیسان ژبوو ئاسانیکرنا ئەوان پەز و کەوالین بهرزە د بوون دا کو زوی ل سەر هلبین و ببین، دیسان ل دهمی دویرکەفتنا پەزی دا کو ئاگەهیا شقانی ل سەر هەبیت، ل هندەک دهنقران ب کهران ژى قەدکرن و د گوتنى کەری پەزی و پەزل دویف کەری د بوونه کیش، لى ئەقە بەهرا پتر دهنقرین بەشتى ب کار د ئینا. هەر دیسان زهنگلوکین بچویک ب ستویین بەرخ و کارکا قە دکرن بوو جوانی و دهنگەکى خوش ژى د هات، ئەقە ژ ئالین دینی (رومانتیکی) و فیانی قە. دیسان سەبارت دەواران، زهنگلوکەکا بچویک ب ناف چاقین هەسپ و ماهینان یین (رهوان) قە د کرن، ئەقە د تاییەت بوون ژ بو سیاریی ژ بەرکو ریژەچوونا هەسپ و ماهینان ب رهوانی، ریژەچوونهکا ریتمی یا تاییەت بوو و ل وی

دەمی دهنگەک ژى د هات د گەل ریتما ب ریژەچوونی د گەل بلندکرنا دەست و بیان، دیسان هەر ژ بوو جوانی ژى ب کاردئینا. فیکرنا هەسپ و ماهینان و جورهکى هیسترن ژى هەبو پروقه و راهینان پى د

هرچ

ل گوندان

ل بهر د هف و

سترانا

[شەمو شەمو]

دهاته له یزاندن

کەسانین،

ئامادەبووی

ژى چيژ و

خوشیهک ژى

وەردگرت

کرن ل ناف هەری، ژ بەرکول ناف هەری، نه د شیان ریژەچوونهکا ئاسایی بکن، پیهک بلند دکر و پى یی دیتر د دانا دا کو ریژەچوونهکا تاییەت هەبیتن، ئەو ژى رهوانیه. ئەقە دهاتنه ب کارئینان ژبو پتر ئاسانکاری و پاراستن و ریکخستن د ژیانیدا و دقیت ب شیوهکى بابەتیانه (ئوپژەکتیف) ئەم ل سەر ژیوارى کوردهواریی ب راوهستین، کانى باب و باپیرین مه چاوا شیاينه ب شیوهیهکى زانستی یانژی نه زانستی سەردهریی د گەل ژيانا خو بکن و کا ئەم وەک کورد چاوا شیاينه بچینه د ناف زهنیهت و ناخى

گیانه و هەراندان و سایکولوژیا ئەوان بنیاسین و موزیکا گونجای بوو دەست نیشان بکەین و بوو ب کار بینین، ئەقە ب شیوهکى خویهتی (سوپژەکتیف)، یا فەرە بزانیی د ژيانا گوند و گوندیاتییدا و د هەر قوناغەکیدا یا کو ب ژيانا وانقە یا گریدای، کانى چ پیشکەفتن د خوەزا یا خو دا کرینه، ئەقە خاندنه دى هەردوو ئالین ئەرینی و نەرینی ب خوقە گریتن، کانى ئەقە هونەری موزیکى بوو چ سەردهم و میژو د زقیرتن و کانى کوردان موزیک ب شیوهکى زانستی ب کار ئینایه یانژی ب شیوهکى خوخیی (عفوئ) بوویه.

یا راستى ژى ئەقە هونەرە ژ قالاتیهکى نه هاتیه، بەلکو راستیا وئ یا زانستی هیه و ل سەر بنگه هەکى زانستی هاتیه بکارئینان بو پتر پشتراستکرنا ئەقى بابەتی، ئەم بنیرین کو زۆرینه یا دهنقرین کوردا بو هەر جورە فیتکهکى ب هەقرا ب ئیک ریتم و ئاواز دهیته لیدان، ئەقە ژى باشترین گروقهیه کو کوردان ئەقە جورە هونەرە ب شیوهکى زانستی بکارئینایه. دیسان ژى ملهتئ کورد هەر ژ کەفتدا ملهتەک بوویه گرنگى ب شۆرهشا نیولوتیکى یا گوند و گوندایه تیى دا یه، بگره گوندئ چەرمۆ و گوندئ نەمرکى و بنارا چیاىی زاگروس و... هتد. گەهەشتینه راستیا نیاسینا ناسناما خو یا جفاکى، لهوما ئەم دشینین بیژین ئەقە کلتوره یی کەفتاره، وهسان بو مه دیار دبیتن کو ئەقە بیروکا ژیانى هەر ژ دەسپیکا ژيانا کوردهواریی یه ب هزرا من ئەقە بوو پیشى زاییی د زقیرتن و هەر ژ دەسپیکا قوناغا ریکخستنا جفاکى بوویه و هەر ل دەستپیکى د گەل خو مەزن کریه د گەل گهورینین ژیانى پیشکەفتیه و بەلاق بوویه، ل دوماهیى کورد شیاينه ب دەست پاکى و سپى شوین تیل و موهرا خو ل دیرۆکى بکن د هەمى بواریی ژیانى دا، ئەقە چار چ یا کاریگەر بیتن یان ژى نه یا کاریگەر بیتن و ئەقە نه ب شیوهکى رومانتیکی هەر ل سەر کەدا خو پۆلهکى ئەکتیف ل سەر دهپى شانویا ژیانى گیرا یه.

ئەو چ تىشتە كچان بەرەف ھزرا شوپكرنى قە دەت زىر يان زى ھەقزىن؟

ئەو تىشتىن ھزرا كچان مژوبىل دكەن وئىنە: ئەنترنىت

دېقچوون: رەزفان

زىر بو ژنان ئەو خەونە يا ھزرىن وئى بەرەف پىكئىنانا پروسا ھاوسەرگىرىنى قە دەن، ئەقە گوتنا ماموستايەكى بو و گوتى: دكومەلگەھىن روژھەلات دا و كورد زى ئىك ژوانن، كچى ئەو وئىرەكى نىنە ھزرى د پروسا ھەقزىنى دا بكتە وەك ھەقزىن ھندى ھزرىن بوئى بو پىكئىنانا قى پروسى قە دچن كو بەزرا وئى قوناغەكە دى تىدا سەر بەخويا خو وەرگىرت. ماموستا ئەحمەد بەروارى زىدەتر گوت زى: دكومەلگەھى مە دا كچ يا چاڭ ترسىايە ژ زەلامى، ھەر ژ زاروكىنى زەلام يى ل بەر وئى وەك رەشەكى ھاتىە نىاسىن، نايىت ل بەر سىنگا وى بگەيە كەنى، نايى تبتنى لدەف وى راوہستى، ئەو جھىن ئەو لى دقئىت تو نە چىيى، بىتنى نەچىيە دكانى، بىتنى نە چىيە كولانئى و دگەل ھەقالان دەر نەكەقى و تا دوماھىيى. لقىرە زى دەما كچ ل سەر فان بىروباوہران مەزن دبىت، ئەو ھند ھزر ل ھەبونا زەلامى ناكەت وەك ھەقزىن ھندى ھزرىن وئى بو كرنا زىرى و كاروكوكى وئى و كراسى بىكىنىيى دچن. سەبارەت گرنگيا زىرى بو ژنان دكومەلگەھى مە دا، قى ماموستاي گوت: زىر بو ژنان گەلەكە و بخوب ھەقالەكى گرنگ ناس دكەن، ئەگەر بىژم ھزرا ژنان زىدەتر ل سەر زىرىن وئى يە ژ ھەقزىنى وئى، دبىت ئەقە بوچوونا يان بىر كرنا گەلەك ژنان بىت، ئەگەر ئەم بىژىن ژنان زىر دقئىت وەك چەكەك بو پاشەر وژا خو، دبىت ئەم دشاش بىن چىكو زىدەتر ژن ھەز دكەن جانيا خو پى بەرچاڭ بگەن و خوہ بزىرى وە بىننە پىش.

زىرى قە يا ھاتىە گرئدان، و بقى رەنگى بەحسا خو دكەت و گوت: ئەگەر روژانە ئەز گوھى خو نەدەمە بەھىن گران بون و ئەرزان بونا زىرى، بو من گەلەك نەخوش دبىت و ب تەلەفونى ئەز پسپارا ھەقالىن خو دكەم، ئەقە ژبلى كو ھەر چەند جارەكى ئەز بچمە سىكى ئەز سەحدكەمى كا بەھىن زىرى كىم بوئە يان بلند و كا چ جورىن مودىللىن نوئى ھاتىە د بازارى دا.

نازدارا خودان سى كور و كچەك بقى رەنگى بەحسا زىرىن خو كر و گوت: ئەقە سى سالە زەلامى من چوويە بەر دلوقانیا خودى و موچى وى يى خانەنشىنى زى يى

سەرا زىرىن خو ئەز سى جارا ھاتىمە قوتان، ئەقە ئاخفتنا سھام خانى بون و گوتى: ئەقە ھەشت سالە من شوپكرى، من ۱۵۰ گرامىن زىرى ھەبون و زەلامى من پارچە پارچە زىرىن من فروتن و ھەر جار دگوتە من ھەر گاڤا ھالى مە خوش بو ئەز دى بو تە زىدەتر كرم، لى روژ ھاتن و چوون ھالى مە باشتر لىھاتىە و تانوكە زى ھەقزىنى من زىرىن من بو من نەكرىسنە قە و پترىا شەرىن مە بىن ناڤم الى زى سەرا قى چەندى نە و تانوكە سى جاران ئەز يا ھاتىمە قوتان. سەبر يا ئىك ژوان ژنگانە كو گەلەك ب

زیرى کا چہنہ، **زیرنگر شفاں سالج**
خودانى زیرنگريا هفال بفي رهنكى
گوت: ئەفە زیدەتر ل سەر ریکەفتنى
 دمىنىت یا دناقبەرا مالا بىکى و زاقای دا و
 ھندەک کىمى دخازن و ھندەک ژى
 گەلەکى، برەنگەکى گشتى ژ ۲۰۰ گرامىن
 زیرى تا ۴۰۰ گرامان دەینە خاستن.

جالاگفانەک دبواری ژنان دا بفي
رهنكى بو چاقدیر گوت: یا فەرە دەما کچ
 ھزرى ل پروسا ھەژىنىن بکەت، ھزرى ل
 ژيانا خوە یا نوى بکەت و ئەو مالا دى چیتە
 تىفە کو دى ژيانەکا نوى پىک ئىنىت، دقیت
 ھەر ل دەستپىکى ژيانا وى مالی ژى ئالوز
 نەکەت. **بىزار سلیمان زیدەتر گوتی:**
 گەلەک جارن مە یا دیتی کچەکى یا
 شىکرى و پىشتى چەند ھەيقان زیرى وى ژ
 بەر دەیان بى ھاتىە فروتن، یان دى بىک
 بىژىت ما من شولە پىنیە ئەو ئارىشا زاقایە
 و ژکىرى دىنىت بلا بىنىت یا گرنگ دقیت
 من رازى بکەت، ھىنگى ئەو بىکا ھەنى
 ژبیر دکەت کو ئەو ژى بەشدارە د ئافاکرنا
 خىزانەکا نوى دا، مخابن ئەف ھزرا ھەنى

وینە: چاقدیر

دروست بویە. زیرنگر مراد کو ئەفە
زیدەترە ژ ۱۵ سالان زیرنگری دکەت،
گوتی: دقیت کچ یا ھاریکار بىت و چاقى
 وى نە بتنى ل خاستنا زیرى بىت و ئابىندى
 خول بەر سىنگا خوە دانىت و ئەگەر زیر

کیمە و ئەگەر من زیر نەبانە ئەز نەدشیا
 کورى خو پى ب ژن بىخم و ژبەرکو من
 گەلەک زیر ھەبون، ئەز شىام ئەو زیرىن
 بىکا من ژ مە خاستىن بو پى بکرم و
 شوکور مە بىکا خوە پى ئینا دخانى فە.

کچەکا نەمەن ۲۱ سالی و خویندکارا
شەشى نامادەى یە گوتی: گەلەک کچک
 ۳۰۰ تا ۴۰۰ گرامىن زیرى دخازن و تانىف
 کیلویا زیرى ژى بىن ھاتىنە خاستن.
 سەبارەت ئەگەر رزق وى ھات و
 کەسەکی ئەو خاست وى ل بەرە چەندى
بخازىت، بفي رهنكى گوت: من د سەرى
 خوە دا ھزر کرىە تا ۴۰۰ گرامىن زیرى بخو
 بخازم و ئەگەر من دیت حالى کورکی نە
 گەلەک بى باشە دىبىت کىمترى بخازم،
 ئەفە ژى زیدەتر دمىنىت ل سەر کور و
 کچان و ریکەفتنى و ئەگەر ھەژىکرن
 دناقبەرا وان دا ھەبىت، رەنگە زیدەتر
 ھاریکار بن دگەل ئىک دا.

ژيانا ھاوسەرگىرىن دوماھى ھزرا کچان بو بەرەف ژيانەکا ئارام وینە: ئەنترنىت

خودانى زیرنگريا مراد سەبارەت
داخازىن کچان بو چىکرنا زیرى بفي
رهنكى گوت: مخابن گەلەک جارن کچ
 بارودوخى دارابى بى زەلامى بەرچاڤ
 وەرناگرىت و ھندەک حالەت دروست
 بوینە کو کچ ژ داخازىن خوە نەھاتىە
 خارى و دلمان دناقبەرا بىک و زاقایان دا

تارادەبەکی ل دەف ھندەک کچان یا ماى و
 دقیت زیدەتر ریکخراوین تايبەت ب ژنان
 فە خوە لقى بواری بکەنە خودان و
 دەزگەھىن راگەھاندنى ب بەرنامە ل سەر
 پىکئىنانا خىزانى بەرنامان بەن.

دکىم بن و مالا زاقای لى نە فروشن بو
 دەیان، بو وى باشترە کو گەلەک زیر بو
 بەینە چىکرن و بو بکەنە وەرەقە یان پىشتى
 چەند ھەيقان لى بەینە فروتنى.
سەبارەت داخازىن کچان بو خاستنا

کچه کا قهیره:

هەر که سهک بیت و بی هیج مه رج دی شوی پیکه م!

دیچوون: شینوار

کچ لدویف زهلامه کی دگه رن کو وی ژ ناخفتنان رزگار بکه ن، ئەفه گوتنن کچه کا ته مه ن ۳۴ سالی بون کو ده رچوو یا ناماده ی یه و نوکه فه رمان به ره ل ئیک ژ ریفه به ریان، بقی رهنگی چيروکا خو بو چاقدیر فه گئیرا و گوت: هەر زهلامی بهیت و بی هیج مه رج دی شوی پیکه م و تا ئەو زهلامه ل چ ئاست بیت و ته مه ن و ئاستی وی بی رهوشه نبیری ژ ی بو من نه گرنگه. په روین کو ناقی وی یی خوازیا ر بو زیده تر به رده وامی دا گوتنن خوه و بقی رهنگی گوت: هەر چه نده من موچی خو بی هیقانه یی هه ی و به شه کی ژ ی دده مه خیزانا خو و دکه مه دده ستی دهیکا خوه دا، لی ئەفه بتنی به س نینه کو ژیا نا من یا ئاسوده بیت، ژ به رکو هەر دم ئەزل بهر ته عینن دهیکا خومه و ئەو ههست دکهت کو شیکرنا من یا دده ستین من دا و هەر گاغا من چه ز کر دی خارگینی هینه بهر ده ری خانی.

قهیره بون نه خوشیه که و ئەگه ری وی دهیابن، ئەفه گوتنن زهلامه کی بون کو بو

ماوی ۳ سالان په یوه ندین ئەفینداری دگه ل کچه کی ههین و پستی هینگی بخو ژنه کا دی خاستی و پروسا هه ژیننی دگه ل پیکینای و ئەفه ۸ ساله ژ ی یی خیزانداره و بقی رهنگی به حسی خوشتیا خویا ئیگی کر و گوت: ته مه نی من ۲۱ سال بون و من په یوه ندین خوشه ویستیی دگه ل کچه کا ۲۰ سالی هه بون و چه ژیکرنا مه ۳ سالان فه خاند و من چه ندین جارن ژ دهیابین وی خاست کو ریکا مالا خوه بومه فه که ن ئەم بچین کچا وان بخازین، لی ئەورازی نه بون و ئەفه و چه ندین جارن مه ئەف هه وله کرن و ئەو ژ رکاتیا خونه هاتنه خاری و گوتنه من دی بو ئاخ بیت و ئەم نا دهینه ته. ئازاد دوسکی کو ناقی فی گهنجی بو، زیده تر به رده وامی دا چيروکا خو و گوت: پستی مه هه می ریک جه رباندين و مالباتا کچکی ب چ ریک رازی نه بوین، من بخو کچه کا دی خاست و خودی هاته ناف سوچه تی و نوکه من ۳ زاروک ژ ی هه نه و لدویف زانینن من ژ ی هیشتا ئەو کچ یا نه شویکری یه و دمه ئەز هزرین وی دکه م گه له ک لی من دمینه پیقه و ئەز دزانم ژ ی ئەگه رین مانا وی دمالبابی دا بتنی دهیک و بابین وی بوینه.

نقیسه رهک دیاردا قهیره بونا کچان ب

مه ترسی دزانی و دیژیت: قهیره بونا کچان ل هه ریما کوردستانی لدویف ژیده رین راگه هاندنی و جهین پیته پیده ر روژ بو روژی به ره ف زیده بونی یه. پشکه ک ژقی قهیرانی دزفریت بو دایابا، ژ بهر کو دمه که سهک کچا وان دخوازیت، هنده ک جارا خول سه ر گران دکه ن یان خیزانا کورکی لدویف ئاستی مالباتا خو نابین. سهبری نهیلی گوت ژ ی: دیسان هنده ک جارن ژ ی مه رجین گران دداننه ل بهر سینگا کورکی و مالباتا وی و بریارا هه لیژارتنی نا دهنه کچا خوه. هەر چه نده قان (۱۰) سالین دوماهین پیشفه چونه ک بهرچا ف د رهوشنیریا چاکی دا یا پهیدا بوی، ئەو هزرا بهر تهنگا جارن نه مایه وهکی سالین ههشتیان و نوتان، بهلی هیشتا ریژه کا پتر مایه فه ریگر هه مبه ری هه لیژارتنا هه ژیننی بو کورو کچان، بهلی نه بتنی دایابا هه کارین قهیره بونا کچانه، بهلکی کچ بخوژی هه کاره کن ئەوژی ژ بهر مه رجین گران دهافیزنه ل بهر ئەو کورنی بخو وی دخازیت وهکی ۳۰۰ هه تا ۴۰۰

سهبری نهیلی

زهلامه کی به حسی گوندی خوه کر و
گوتی: بهس د گوندی مه دا (۳۶)
کچین قهیره تیدا هه نه

قهیره بونا کچان بو کومه لگه هی و هزرین بهرتهنگ دزقرینیت و دبیزت: دقیت هزرا زهلامی بو کچی بهیته گوهورین و چوان هر که سهک چه ز دکهت بو کورئ خویان براین خو ژنه کئ بخازیت و دئ لدویف گهریت بو پسیار بکهت، هر

راسته کچی ته مه نه کئ دست نیشانگری بو شویکرنی و پیکنینانا خیزانی هیه، بهلی دقیت ژبیر نه کهین کو ئه قرو ژیان دخازته وئ چهندي کو کچ ژی مل بملی زهلامی کار بکهت و ببیته به شهک ژ داهاتی مالی و بو قئ چهندي ژی دقیت کچ خاندنا

حوریا محمهد

گرامیت زیری و ئهف خاستنه ژی وهک پیقهره کی لیتهاتی یه بتایبه تی ل پاریزگه ها دهوکی. فی نفیسهری زیده تر گوتی ژی: دیسان بریارین حکومتا هریمی ژی هوکاره کئ دی نه پشتی مهرجین فره ژنیی زور قورس و گران کرین، دقان سالیئ دوماهیئ دا هوکاره کئ هر ری مه زنه بوکو زور کچ بینه قهیره، چیبونا ریژه کا زورا قهیره کچان که تنه دناف جفاکی دا، زهلامه کی به حسنی گوندئ خو کرو گوتی: بهس د گوندئ مه دا (۳۶) کچین قهیره تیدا هه نه، ئه گهر گونده کی هنده کچین قهیره هه بن پا ل هریمی چهنده هه نه؟! ئه قجا هیقیدارین ژ دایبابا و حکومتی و

ئه گهر مه بقیت حالی خیزانی یی باش بیت و ژن و میران پلان بو خو و خوشیا خو هه بن دقیت ههردوو به شدار بن و ههردوو خودان کار بن

خوه ته مام بکهت و ئه گهر ته مام کر ئه قه دهرفه تا وئ یا شویکرنی کیم بو و ئه گهر ته مام ژی نه کر و پروسا هاوسه رگریی

حه کیم سوری

وه سان کچی ژی ئه و مافه ل سه ر قئ که سی یی هه ی. **حه کیم سوری زیده تر گوتی:** ئه م گه لهک دشاشین ده ما ئه م ئایندي کچین خوه پشت گو ه دهافیژین، ژبه رکو چهنده ئاریشه یهک بو وئ دروست بیت و زهلامی وئ و مالا خه سی و خه زیری وئ دباش نه بن، دئ مروف ژی بیته به شهک ژ وان نه خوشی و ئاریشان. **حه کیم سوری ئه و چهنده ژی دیار کر کو گه لهک جار ان کچ بخوه ژی بوینه ئه گهر کو زویکا رزقی وان نه هیت و**

ئه م گه لهک دشاشین ده ما ئه م ئایندي کچین خوه پشت گو ه دهافیژین، ژبه رکو چهنده ئاریشه یهک بو وئ دروست بیت و زهلامی وئ و مالا خه سی و خه زیری وئ دباش نه بن، دئ مروف ژی بیته به شهک ژ وان نه خوشی و ئاریشان

بیک ئینا، هینگی نه شیت خاندنا خوه ژی بدوماهی بینیت و دیسان نه شیت بیته خودان مووچه ژی، **حوریا محمهد گوت ژی:** دقیت ریخراو و سه نته ریئ تایبهت ب ژنان قه زیده تر دقئ ده رباره ی دا رول هه بیتن و بو خه لکی گرنگیا به شداریا ژنان دیار بکهن، چ دپروسا خاندنی دا بیت یان ژی هاریکاریا زهلامی دا کو ببیته به شهک ژ داهاتی مالی، ئه قرو ئه گهر مه بقیت حالی خیزانی یی باش بیت و ژن و میران پلان بو خو و خوشیا خو هه بن دقیت ههردوو به شدار بن و ههردوو خودان کار بن.

گوت: برهنگه کئ گشتی کچی ته مه نه کئ ده ست نیشانگری یی شویکرنی یی هه ی و ئه گهر دقئ ته مه نی دا شوینه کر، ئیدی خازگینین وئ ژی دگه ل دا کیم دبن. چالا کفانهک دبواری ژنان دا دیتنا خو ه سه باره ت بابته ی دیار دکهت و دبیزت:

ریخراوین ژن و ئافره تان چاره سه ره کئ بو قهیره کچان ببینن، چونکی هه میان پیقکه پشهک دقئ گونه هی دا یا هه یی، قهیره کچان ژی ژیان و جنس و خیزان و زاروک دقین، چونکی مروفن و مافی وانه. هاولاتیهک به شهکئ ژ دیاردا

دئ وینن من بلاف کهت ئەگەر شوی پینه کهم!

چامدیڤر: هیلین بهرواری

گوتنا وی هەر وهکو ئیک ئاقهکا تهزی ب سهری مروقی دا بکهت، ئەز گهلهک مهندهوش بوم و چاقین من تاری بون، هەر چهنده ئەفه چهنده ههیفه من خوه ژئ دویر ئیخستی ژئ، لئ ئەز ههست بقالاتیهکی دکهم و ئەو بهردهوام تهلهفونئ بو من دکهت و نامان فریدکهت و ئەز بهرسقا وی ناهم، تا روژهکی ئەز دیتیم و هاته بهرسینگا من و گوته من ئەگەر تو رازی بیی، ئەز دئ ته رهفینم یان دئ چینه میسل ته مههر کهم و ئەز یا کهفتیمه دناقهرا نال و بزماران دا و نزانم چیکهم، ژبهرکو ئەو بهلا خو ژ من فهناکهت و دبیزیته من دئ وینن ته بلاف کهم، ئەگەر تو شوی بمن نهکهی!!

دکر و تا روژهکی گوتی ههز دکهم دگهل ته باخقم، هەر چهنده من ری نه ددایی و من خوه ژئ دویر دئیخست، فئجاری نزانم چاوان و بیی ئەز ههست بکهم یان کونترولی ل سهر ههستین خوه بکهم من گوتی بلا و مه ژقان دا ئیک ل ئیک ژ کافیتیرین بازاری و ل ژقانی خو هات و هەر چهنده من دزانی ژئ ئەفا ئەز دکهم نه یا دروسته لئ هەر چاوا بیت دگهل روژان من دیت من ههستین ههژیکرنی بو ههههه و هەر روژا من گوهل دهنگی وی نهبا یان نامه ب موبایلی بو من نهفریکربان، وی روژئ ههمیئ ئەز یا نارام نهبوم.

ئەف ههقالینی و پهیوهندی یه بونزیکي سالهکی فهکیشا و ههر دگوته من دئ هیم ته خازم و تا روژهکی گوتیه من کو وی ههژین یا ههی و بابی زاروکهکی یه، ئەفئ

بفی ناڤ و نیشانی بابهتهک یی گههستی یه کوفارا چاقدیر و کچهکی ئاریشا خوه دگهل کورهکی دیار کریه و دبیزیت نوکه یی گهفالمن دکهت و دترسم ناڤ و دهنگین من و بنه مالا مه بشکینیت. ژبهر گرنگیا بابهتی فئ کچی و ئەو چيروکا ب سهری هاتی دئ ههولدهین دوباره رویدانین وی بنفیسین، ههر وهکو وی دیار کرین، بیی کیم و زیدههی.

ئەز کچهکم دتهمهنی ۲۰ سالیی دا و نوکه ئەز ل پهیمانگههی قوناغا دوی دخوینم، ئاریشا من بهری سالهکی من پهیوهندیی ههقالینی دگهل کورهکی ههبون و ههمی گاڤان دهاته دریا من دا و ژ سهروبهری وی ژئ کورهکی جوان و لیکدای بو. روژ بو روژئ خوه نزیکي من

شیرهتین ههقالان پشتی مه چیرۆک دانایه بهر سینگی وان

Yons Doski Doski

یونس دوسکی دوسکی: ب رهئیا من چ ئاریشه ب تهعدایی و گهفا چارهسهه ناین، دئ بو ههر دوو ته رهفا نهخووش بیت، بلا ب عهقلانه و باش د ئیک و دوو بگههن و ب گهفا و بهلافکرنا وینا ئاریشه دبیت مهزنتر لئ بهیت، من یا گولی بوی گهلهکا ههز ژ گهلهکا یا کری، پشتی هینگی نه گههشتینه ئیک بهس چ ئاریشه پهیدا نه بووینه، نه شهههته ههمی تشت وهکی مروقی چیبیت، بلا مروف ههرا خو لاولو بکهت ب فان ریکا ئاریشه چارهسهه نابیت.

Awaz Nhefi

ئاواز نهفلی: دقیت ئەو ئیکسهه پهیوهندی ب جهین شوله ژئ بکهتن، ئەگەر ژ خیزانهکا عهشائری بیتن و بیی خیزانا وی پئ بهسیتن، ئەو دشیتن سکالایهکی دژئ ئەفئ کورئ ههنی تومار بکهتن کو نهشیت ب چ ریکان زیانی بگههینیه ئەفئ کچا ههنی و ههر گاڤا وینهک یان ههر تشتهک هاته بهلاف کرن دئ مافی وی یی پاراستی بیتن ژ لایئ دهزگههین بهرقانیکرنئ فه ژ وی، دیسان دئ ئەو کور دئ هیته دادگههکرن کو ئەگەر جارهکی تشتهک ب سهری ئەفئ کچی بهیتن دئ ئەو بهر پسپار بیتن و دئ ب بی دهنگی ئەف ئاریشه چارهسهه بیتن. ب دیتنا من نابیتن کچ ههنا باوهریی ب کورا بینن و سهه جادهی یان بریکا تورین کومه لایهتی پهیوهندیان دگهل کوران ریکبیکخن و ئەفه تشتهکی خهلهته و ئەز نه دگهل ههندی مه.

ماموستا ئیسماعیل

ماموستا ئیسماعیل: ههلبهته ئەفروکه سههروریی ب فی رهنگی زور بوینه و پیدفئ یه کچ وهک پشکهکا نه ئازاد دناڤ جفاکی دا، زیاتر هشیار بیت ل دروست کرنا پهیوهندیان و ههلبژارتنا کهسهکی بو ئایندئ خو و لیره دا کوریش دقیت رهوشتی خو بو وی ئاستی نزم نهکهت.

چهر پهرين بيزاله

بیدل
2013

- نوميد -

ژ وی روژا
بارانا روندکين ته
دافين پرچا من شل کرين!
تهؤ ناميرين ژه نيني
د کار کهفتی بوون..
ههر ژ وی روژی
همی جيهانی بريارا دایي
دافين پرچا من
بکه نه تيلين ناميرين خو
دا موزیکفان
ب تنی ئاوازين
خوشیی ب ژهن..
- نوژ -

- سورگول -

ل باژیری من
ره شه ئه وران
خو کومغه کرن
و
ل هنداقی کوچکا من
پهرين خو شور کرن..
سه ره خوشیا ستیرا رژیایی
ئاراسته یی من کرن!

پشتی دیتین
من شه هیانه
دگهل تاقه هه یقی
دهمه نین خو هلکيشان و
تهؤ جيهانی
ب گولین سور
پیروز باهی لمن کرن..
- ژيان -

من بریار دابوو
فه ره هنگا ژيانی
دگهل ته ب خوينم
لی
ههر لاپه ره کی
ئه ز دقولپینم
خاله ره شه کی ژ دوزه خا ته
یا خو ب جيهانا وی فه
کره انوژا

- ژيان -

تهؤ جيهانی
ژيان
د میحرا با عه شقا ته دا
کربوو قیسته قالا هندوسیان
ئه قرو هه ستین ته
یین بوینه تیزاب
من ژي
نه قیت
د ده ریا چاقین ته دا
ماسیه کا ژه هردایی بم..
- نوژ -

رومانا عیراقی

دووئی، ئەو بزاقا هەمی ژێ گەلەک کیم قە بوو و چەند بەرھەمەین کیم بەرکەتەن، مینا (ئەم قەگەر یارین بۆ خانە مەزن) یا (سالح رەشید) ی ل سالا (۱۹۴۷) ئۆ (ئیمان) یا (ئەکرەم ئەلوەتری) هەر ل سالا (۱۹۴۷) ئۆ (دەست و ئەردو ئاف) یا (زی لنون ئەیوب) ل سالا (۱۹۴۸) ئۆ. ل سالیڤ پینجیان ژێ بەرھەمەین (شاگر خسبک) ل سالا (۱۹۵۲) ئۆ ژێر ناقتی (چاخێ نوێ) بەرکەت و هەر ل قتی سالی رومانان (ئاوازی دوماهی) یا (نزار سەلیم) بەرکەت. ل سالا (۱۹۵۵) ئۆ ژێ رومانان (نامین ژبیر کری) یا (زی لنون ئەیوب) ی بەرکەت و ل سالا (۱۹۵۷) ئۆ رومانان (نادیبا) یا (لەیلە عەبدولقادر) بەرکەت. ل سالا (۱۹۵۸) ئۆ ژێ رومانان (خالەتا عەتیبا) یا (ئەدمون سەبری) بەرکەت. ئەف چەند بەرھەمەین ناقری دگۆتنی (چیرۆکا کورتا درێژ)، لئەندەک ژ وان نیزیکی رومانان بوون، مینا (دەست و ئەرد و ئاف) کو دەیتە هژمارتن ژ باشترین بەرھەمەین وی سەرھەمی ژ ریبازا رومانان (عیراقی). پشتی قتی دەستەکێ، دەستەکەکا نوێ ژ مێژوویا چیرۆکا (عیراقی) پەیدا بوون، کو وان ژێ کیم شەھەرەزایی د نقیسینا رومانان دا هەبوون. لئەنقیسەرین دوماهییا سالیڤ پینجیان و دەسپیکا سالیڤ شیتستان، پتر د نیزیکی رومانان بوون و ئەفە بۆ دەلیقە بۆ پەیدا بوونا رومانان درستیا (عیراقی) ل سەر دەستی (غائیب توعمە فەرمان).

دووئی، ئەو بزاقا هەمی ژێ گەلەک کیم قە بوو و چەند بەرھەمەین کیم بەرکەتەن، مینا (ئەم قەگەر یارین بۆ خانە مەزن) یا (سالح رەشید) ی ل سالا (۱۹۴۷) ئۆ (ئیمان) یا (ئەکرەم ئەلوەتری) هەر ل سالا (۱۹۴۷) ئۆ (دەست و ئەردو ئاف) یا (زی لنون ئەیوب) ل سالا (۱۹۴۸) ئۆ. ل سالیڤ پینجیان ژێ بەرھەمەین (شاگر خسبک) ل سالا (۱۹۵۲) ئۆ ژێر ناقتی (چاخێ نوێ) بەرکەت و هەر ل قتی سالی رومانان (ئاوازی دوماهی) یا (نزار سەلیم) بەرکەت. ل سالا (۱۹۵۵) ئۆ ژێ رومانان (نامین ژبیر کری) یا (زی لنون ئەیوب) ی بەرکەت و ل سالا (۱۹۵۷) ئۆ رومانان (نادیبا) یا (لەیلە عەبدولقادر) بەرکەت. ل سالا (۱۹۵۸) ئۆ ژێ رومانان (خالەتا عەتیبا) یا (ئەدمون سەبری) بەرکەت. ئەف چەند بەرھەمەین ناقری دگۆتنی (چیرۆکا کورتا درێژ)، لئەندەک ژ وان نیزیکی رومانان بوون، مینا (دەست و ئەرد و ئاف) کو دەیتە هژمارتن ژ باشترین بەرھەمەین وی سەرھەمی ژ ریبازا رومانان (عیراقی). پشتی قتی دەستەکێ، دەستەکەکا نوێ ژ مێژوویا چیرۆکا (عیراقی) پەیدا بوون، کو وان ژێ کیم شەھەرەزایی د نقیسینا رومانان دا هەبوون. لئەنقیسەرین دوماهییا سالیڤ پینجیان و دەسپیکا سالیڤ شیتستان، پتر د نیزیکی رومانان بوون و ئەفە بۆ دەلیقە بۆ پەیدا بوونا رومانان درستیا (عیراقی) ل سەر دەستی (غائیب توعمە فەرمان).

هەر دیسان دناقبەرا سالیڤ (۱۹۵۹- ۱۹۶۵) ئۆ دا، چەند کارێن هونەرێ رومانان بەرکەتەن، کو رەخنەگر شیان لئە بزقن، ژ دیارترین وان بەرھەمان (ژیانەکا ب زەحمەت) یا (شاگر خسبک) ل سالا (۱۹۵۹) ئۆ (رویی دی) یا (فوناد لتکرلی) هەر ل قتی سالی و (ئەختەبوت) و (گرتی) یین (ئەنیس زەکی حەسەن) ل سالیڤ (۱۹۵۹ و ۱۹۶۰) ئۆ دیسان (روژین

خالد صالح

ئەگەر چ (سلیمان فەیزی) ل بەری هەر کەسەکی رومانان (هشیاری) ل سالا (۱۹۱۹) ئۆ یا نقیسی، لئە پشتی هینگێ ژێ دویر کەتیبا، لەوما (مەحمود ئەحمەد ئەلسەید) دەیتە هژمارتن پینشەنگ و بابی رومانان (عیراقی)، ژبەر چەند ئەگەرەکان:

بزاقا (ئەلسەید) کو ل ژێر ناقتی (سەخمەراتی ژنەینانی) بوو، ل سالا (۱۹۲۱) ئۆ یا نقیسی، ئەفە پتر هونەرێ رومانان بخۆ فە دگرت و گەهشتیتەرە وەکی هونەر، پشتی هینگێ (چارەنقیسی لاوازن) ل سالا (۱۹۲۲) ئۆ بەلاف کر. ئەفە زیدەباری کو (ئەلسەید) کورتە چیرۆک ژێ یا نقیسی و سێ کۆمەلە چیرۆک هەنە، ژبلی کو وی هشیاریەکا هونەری و رەخنەیی و رەوشەنبیری ژێ هەبوو، ب تایبەت د هونەرێ کورتە چیرۆکی دا.

ل سالا (۱۹۲۸) ئۆ ئەف نقیسەرە شیا بەرھەمی سینی ژێ ل ژێر ناقتی (جەلال خالد) بەلاف بکەت. رومان ل (عیراقی) تا سالا (۱۹۳۹) ئۆ رەنگە راوەستیانەک بخۆ فە دیت، نە قی نقیسەری و نە چ نقیسەرین دی نە شیان چ رومانان دی د ئاست قتی چیرۆکی دا بەلاف بکەن و تا قتی دەمی ب تنی دوو کار یین (زی لنون ئەیوب) و (عەبدولحەق فازل) بەرکەتەن. د سالیڤ چلان دا و ژبەر ئەگەرێ جەنگا جیھانییا

سالا (۱۹۶۶) ئۆ، سالا درستا ژ دایکبوونا رومانان عیراقی یە ل سەر دەستی (غائیب توعمە فەرمان) و رومانان وی (دار قەسپ و جیران) و پاشی رومانان (پینج دەنگ) و هەردوو دەیتە هژمارتن ژ رومانان ریاالیستی جفاکی و مێژوویا عیراقی یە د جەنگا جیھانییا دووئی و پشتی هینگێ دا تیدا ژیانان بابەتین خەلکی ژارە ل (بەغدا) د سالیڤ چلان دا. دەمی ناخفتن ل سەر رومانان (عیراقی) دنیقا دووئی ژ دەھی شیتستی و سالیڤ حەفتیان ژ چەرخێ بووری دەیتە کرن، واتە چەرخێ زێرینی رومانان (عیراقی) و تیدا چەندین رومان یین بەرکەتین و جەتی خۆ دناق رومانان (عیراقی) دا یین گرتین، بۆ نمونە: (مژ ل نیقرویهکی) یا (بورھان ل خەتیب) ل سالا (۱۹۶۸) ئۆ (دوو زەلام ل سەر پاییسکی) یا (مونیر عەبدولئەمیر) هەر ل قتی سالی و (هەسپن عەرین تاری) یا (عەبدولجەلیل لەیاح) هەر ل سالا (۱۹۶۸) ئۆ (ئەوین تینھی) یا (عەبدولرەزاق لموتەلبی) ل سالا (۱۹۶۷) ئۆ، کو رومانان وی یا ئیکێ یە و نیزیکی هونەرێ (غائیب توعمە) یە. ل دیق دا هەردوو رومانان وی (کون د دیوارێ ژەنگی) ل سالا (۱۹۶۸) ئۆ (دار و با) ل سالا (۱۹۷۱) ئۆ بەرکەتەن. پاشی (پاپۆر) یا (جبرا ئیبراھیم جبرا) ل سالا (۱۹۷۱) ئۆ، ئەف نقیسەرە ژ بنیات (فلیستینی) یە، لئە یین تیکەھل بووی دگەل رەوشەنبیریا (عیراقی) تا ل ناقراستا سالیڤ نۆتان ژ چەرخێ بووری وەغەر کری یە. هەر دیسان (نیشان) یان (دەق) کو وەکی رەخنەگر دبیژن چیرۆکەکا درێژە ل سالا (۱۹۷۲) ئۆ (روبیان) ل سالا (۱۹۷۴) ئۆ

چاف د خهونی دا) ل سالا (۱۹۷۴) ځ، کو
 ئەفە ژى كورته رومانه و ئەف هەر
 سى بهرهمه يين (عبدالرهمان مهجيد
 لربيعی) نه كول نافهراستا سالتين
 شپستان و تا دهسپيكا سالتين نوتان
 دنقيسى و قالاتييهك دناف ئەدهبى عيراقى
 دا پر كړبوو، بۇ دەمى پتر ژ دهه سالان
 چيروك دنقيسى و چوار كومهله چيروك
 به لاقرينه. ئەف رومانين وى ژى ل سهر
 بابه تين جودانه. بۇ نموونه (نیشان)
 كاودانى سياسي (عيراقى) يه ل سالتين
 شپستان. ژ نفيسه ريڼ دى يين
 قى قوناغى (ثيسماعيل فهده ئيسماعيل) و
 چوار بهرهمين وى (رباعيه). ئەسمان
 يئ شين بوو) ل سالا (۱۹۷۰) ځ كول سهر
 كهسهكئ (عيراقى) يه، دره قيته (ئيراني)
 پشتي كوده تايهك چى بووى و (زلكاوين
 روناهيى) ل سالا (۱۹۷۱) ځ، كول سهر
 كهسهكى يه دوو مروف كوشتين و
 (وهريس) ل سالا (۱۹۷۲) ځ، كو رومانه كا
 سياسييه و دهته گرتن ژ بهر درويشمان
 دژى (عبدالرهمان قاسمى) و (لايى دى
 يئ ئافى) ل سالا (۱۹۷۳) ځ، كو قههرمانين
 ههر سى رومانين خو يين پيشتر و
 هنده كين دى تر ژى، پلانه كئ ژ بوو
 مانگرته كئ د كارخانه كئ دا ددانن. ههر ژ
 رومانين قى قوناغى يين (غانيب توعمه) يه،
 كو بهرده وامى دانا وى يه ل سهر نفيسينا
 رومانى دا و رومانين وى ب نافتين (ژان)، كو
 رومان وى يا سيني يه ل سالا (۱۹۷۴) ځ و
 (قوربان) ل سالا (۱۹۷۵) ځ، كول سهر
 ميژوويا (عيراقى) يه ل سالتين شپستان.
 ژ رومانين دى (پرين شيشه) ل سالا
 (۱۹۷۶) ځ يا (بورهان لخته تيب) و (دوير
 كه تن) ل سالا (۱۹۷۷) يا (هيشام لريكابي) و
 ههر ژ روماننقيسيڼ دى يين
 قى قوناغى (فاضل ئەلعهزاوى) و رومان وى
 (ئافرينه ريڼ جوانين فاضل ئەلعهزاوى) ل
 سالا (۱۹۶۹) ځ و (محمده عبدالمله جيد) و
 رومان وى (رويس د بوشاييى) ل سالا
 (۱۹۶۹) ځ و (عادل عبدالوجهبار) و رومان
 وى (لرؤزه كا گه لك گهرم و پرى باران) ل
 سالا (۱۹۷۳) ځ و (عادل عبدالوجهبار) و
 رومان (شقهك ل جادا ئه بى نه واس) ل سالا
 (۱۹۷۳) ځ و (بورهان لخته تيب) و رومان
 (پرين شيشه) ل سالا (۱۹۷۵) ځ، كو

هه فكرمانيا سياسى يه وديسان زيندان و
 شهري كوردان و... ههر ديسان (يوسف
 لسائيف) و رومان (بياف) ل سالا (۱۹۷۴) ځ و
 (جيهاد مهجيد) و رومان (پيش) ل سالا
 (۱۹۷۱) ځ و (محيه ددين زهنگه نه) و رومان
 (ئه قين دئ مينت نيشان) ل سالا (۱۹۷۵) ځ،
 تيدا كهسه كه ژ بهر هنده كين نه نياس
 دره قيت. ئەف نفيسه ره ژبلى كو
 روماننقيسه، چيروك نفيس و شانوقان ژى
 بوو. ژ رومانين وى يين دى: (ئاسوس) ل
 سالا (۱۹۷۶) ځ و (گهريان ل باژيره كى) ل
 سالا (۱۹۸۰) ځ، كـــ
 قههرمانى چيروكئ كهسه كئ نه قيا يه ژ
 لايى خهلكى قه.
 ژ روماننقيسيڼ دى يين سالتين
 حهفتيان، كو رومانين خو دناقبه را سالتين
 (۱۹۷۰-۱۹۷۷) ځ دا به لاق كرين، چه ندين
 نفيسه و چه ندين بهرهمه من، كو ژمارا وان
 پتر ژ حهفتي بهرهمه مانه ژ رومان و كورته
 رومان يان چيروكئ دريژ، زيده بارى يين
 سالتين شپستان و وهكى قهكوله ديژن
 (۲۰) بهرهمه من كو د هه ژينه ل سهر
 راوهستن. ژ وان رومانان، (يارى) ل سالا
 (۱۹۷۰) ځ يا (يوسف لسائيف) و رومان
 (گلگامش ئيدى چ ئوميد نه مان) ل سالا
 (۱۹۷۱) ځ يا (خوزه يرعه بدولئه مير) و (ههرا
 ل كولانئ) ل سالا (۱۹۷۲) ځ يا (غانم
 لدهباغ)، كو قى نفيسه رى جهئ خو دناف
 چيروكا (عيراقى) دا هه و نه شيايه
 رومانى نه نفيسيت، مينا پتريا نفيسه ريڼ
 كورته چيروكئ. ههر وهسان رومان (كه لا
 پينجى) ل سالا (۱۹۷۲) ځ يا (فاضل لعهزاوى) و
 رومان (دووانيا له ندهنى) ل سالا (۱۹۷۲) ځ
 يا (سه ميرده لمانع) و رومان (زقروكا
 تشتيڼ ماندهل) ل سالا (۱۹۷۲) ځ
 ځ يا (سليمان لبه كرى) و رومان (كوشتن و
 توره بوون) ل سالا (۱۹۷۵) ځ يا (مووه فق
 خزر)، كو ئەفە ژى چيروك نفيسه كئ ديار
 بوو و ل نافهراستا سالتين پينجيان و پاش
 يئ چوويه دناف ئەزمونا رومانى دا. ژ
 رومانين وى يين دى، (باژير زهلامان
 هه مبيز دكهت) ل سالا (۱۹۶۰) ځ، كو گه لك
 سهركه تن ب دستفه هيناي. ههر وهسان
 رومان (هيف و په رزان) يا (عبدالرهمان
 مهجيد لربيعی) ل سالا (۱۹۷۶) ځ، كو
 رومانه كا رياليسى نه ته وهبى يه و (ئه وين

دوير كه تى) ل سالا (۱۹۷۷) ځ يا (هيشام
 لريكابي) كو رومانه كه ل سهر كومه كا
 سياسيڼ دوير كه تى بو باژيركئ (به دره) ل
 سالتين پينجيان و رومان (په نجهر ب
 فره هيا خه ونى) ل سالا (۱۹۷۷) ځ يا
 (عبدالخالق لريكابي) و پشتى قى قوناغى،
 رومان (عيراقى) ههر بهر بهر وه رار و
 پيشكه تن بخو قه ديت و جهئ خو دناف
 رومان عه ربه بى دا دگرت، ب تايهت ل نيغا
 دووئ ژ دهه حهفتي ژ چه رخي بوورى و
 چه ندر رومان دره كتن، مينا: (سيه رل سهر
 په نجه رى) ل سالا (۱۹۷۸) ځ يا (غانيب
 توعمه فه رمان) كو ل سهر خيزانه كا
 (به غدادي يه) ژ تاخه كئ كه فن دچيته
 تاخه كئ نوى، لئ ههر كه فنياتيا خو دگه ل
 خو دبه نه وى تاخى و زوى ب زوى نه شين
 خو دگه ل وى تاخى ب گونجين. ههر
 وه سان رومان (گه ريان ل وه ليد
 مه سعودى) ل سالا (۱۹۷۸) ځ يا (جبرا
 ئبراهيم جبرا) و رومان (قه گه ريانا دوير) ل
 سالا (۱۹۸۰) ځ يا (فوناد لتكرلى)، كو ل سهر
 ژينگه ها (عيراقى) يه ل دهسپيكا سالتين
 شپستان و ب تايهت ل به رى كوده تيا (۸
 ي شواتا) سالا (۱۹۶۳) ځ، كو ده مه كئ پرى
 هه فكرمانين سياسى بوو، دمىژوويا
 هه قه رخا (عيراقى) دا.
 ههر ژ رومانين قى چه رخي رومان
 (رويبار) ل سالا (۱۹۷۸) ځ يا (ناجح
 لمه عمورى) و رومان (قيككه فتنا باژيران) ل
 سالا (۱۹۷۹) ځ يا (نه جيب لمانع) و (سپينا
 يه كه مين) ل سالا (۱۹۷۹) ځ يا (جومعه
 للامى) و رومان (هليليك) يان (كون - بو
 نمونه: (كون سيخور) ل سالا (۱۹۸۰) ځ يا
 (عبدالرهمان مهجيد لربيعی) ب كورتى.
 ههر ژ سالا (۱۹۶۶) تا سالا (۱۹۸۰) پتر ژ
 (۱۴۰) بهرهمه من، يين پتر ژ (۹۰) نفيسه ران
 به لاقبووينه و پتريا وان ههر ب تنى ئيك
 رومان به لاق كرينه و هندهك ژ وان
 نفيسه ران ژ ره گه زكورد بووينه، بو نمونه
 (فهله كه ددين كاكايى و محيه ددين زهنگه نه
 و عه بدولمه جيد لوتفى و زهدى لداوودى و
 ...) ئەف رومانين دقئ ده مى دا دره كه تين،
 واته ژ سالا (۱۹۶۶-۱۹۸۰) ځ، هژمارا وان بو
 ههر ساله كئ ب قى شينوئ ل خوارى ديار
 كريبوول ديف ئيك، (۵، ۷، ۱۱، ۹، ۱۰، ۹،
 ۱۸، ۱۴، ۱۰، ۹، ۴، ۷، ۱۲، ۸،

تاریخین سترانیبیژان

هەر وه کو ئەو دبیژن و
دهه لسه نگین

دیچچوون: کیشی عارف

هەر ده قهره کئی (۱۰ تا ۲۰) سترانیبیژ لئ
هه نه، چ دناقدار بن یان نه. ل هه می وه لاتان
سترانیبیژ هه نه و دچنه داوه تان، راسته
دبیت داوه تین وان ژ یین مه دجیاواز بن،
بهس ئەف یه که وئ چهن دئ ناگه هینت کوژ
که ساتی یا سترانیبیژی بیهیته خار، چونکه
ئهم دشیین بیژین، هەر شه هیانه ک
مینبه ره که ژ بو زه نگین کرنا ستران و
میوزیکا کوردی. لقیه من دقیت ئامازه ب
هندئ بدهم کو گه له ک سترانیبیژ هه نه
خودان دهنگه ک تایبه ت و جه ماوهره ک
مه زنن، لئ بی چینابیت کلیپه کئ دروست
بکه ت، دئ په نایی به ته بهر داوه تان، ژ بهر
هندئ دیژم چ ژ که ساتی یا وی بقئ
چهن دئ نائیه خار.

سترانیبیژ سه لام یوسف دیژت: بدیتنا
من دقیت سترانیبیژ بچیت داوه تا دا بشیت
کاری خوی هونه ری بکه ت و دلئ
جه ماوهرئ خو ژئ نه هیلیت و مفایه کی بو
خوه ژ داهاتی داوه تی ببینت، من (۲۹ تا
۳۰) سالان خزمه تا ستران گوتنئ یا هه ی و
موچئ من بی هه یقانه بتنی (۱۵۰) هز||ار
دینارن، بچم داوه تا یان نه؟ خه لکه ک من
داخازکه ت سه ر داوه تا خو، ئەگه ر نه چم
کی دئ خیزانا من خودان که ت کو
پیکهاتی یه ژ (۷) که سان. مه زنتین
سترانیبیژ دچونه شه هیانا مینا (فرید
لئه تره ش) کو ماموستاین سترانا عه ره بی
بو یه، من دقیت ب سه رفه رازی کاری خوه
بی هونه ری ئەنجام بدهم بی کو دهستی
خوه لبه ر چ حزب و لایه نا دریز بکه م.

بی وه رگرتی بتنی هونه رمه ند نه بیت.
راسته ئیاستی هونه رمه ندی پی کیم
دبیت، به لی هونه رمه ندی چ ری کین دی
نینن، ئیه گه ر دام و ده زگه هین په یوه ندیدار
موچه کئ هه یقانه بو هونه رمه ندی ته رخان
بکه ن و پشتگیریا هونه رمه ندی بکه ت، ئەز
ل وئ باوه رئ مه گه له ک هونه رمه ند دئ
داوه تا هیلن، چونکی هونه رمه ندی دقیت
خزمه تا هونه ری خو بکه ت ب چ ری کا هه ی،
نوکه بارئ هونه رمه نه دی گه له ک پی
گرانه، چونکی هه ر سترانه کا هونه رمه ند
تومار بکه ت و وینه که ت، ئەگه ر چ لئ
نه چیت (۶۰۰) هزار دولار دئ لئ چن،
ئیه ری ئیه گه ر داوه ت نه بن هونه رمه ند دئ
شیت فی مه بله غی خه رچ که ت بو کارین
هونه ری؟ پسیر بو وه هیقیدارم ژ هه می
وان جهین په یوه ندیدار بلا خو ل
هونه رمه ندئ خو ب که نه خودان، چنکی
هونه رمه ند بی خزمه تا گه ل و وه لاتئ خو
دکه ت.

**موزیک ژهن و ئاواز دانه ر محمه د
عزه ت دیژت:** براستی من گه له ک چه ز ژ
قئ پسیرئ کرپییه و پسیرا ته گه له ک
ئالیان بخو قه دگریت، جارئ تشتین گرنک
ل پیشیا هونه رمه ندی هه نه، ژیا نا خو ه یا
ده ستپیکئ بریق ه به ت و پاش
که سه ایه تیبه کئ بخوه په یدا بکه ت. ژ
ئالیه کئ دی ژئ فه، ئەفه وئ ئیکئ دیار
دکه ت کو گه نج و خه لکئ کوردستانی ب
گشتی داهینه رن، ب تایبه ت دبیا فئ
ستران و میوزیکئ دا، ئەم دشیین بیژین ل

گه له ک ره خنی دگرن و دبیزن
چوونا سترانیبیژی بو نا ف داوه تان
ژ که ساتیا وی دئینه خارئ و
هنده کین دی دبیزن داوه ت بو
سترانیبیژی نه بتنی ب
دهسته ئینانا پاره یه، به لکو
بخودان کرنا خیزانا خو ه و به ره ف
پیشقه برنا کاری وی بی هونه ری
یه و دبیزن ستران گوتن کاری
وی یه و ستران بیژ هینگی
سترانیبیژه ده ما خو ه ل خه لکئ
خوه و شاهیین وی ژئ بکه ته
خودان و دروست کرنا کلیپئ و
تومار کرنا ستران و ئەلبومان ژئ
بو وی بتنی ناقداری و به رنیاس
بونا وی یه. ئەگه ر ئەفه لایه نه کئ
د ئیک نه گه هشتنی بیت دناقه برئ
سترانیبیژی و خه لکی بگشتی دا،
دا بزانی بوجوونا سترانیبیژان
بخوچ ی یه و ئەو چ دبیزن و قئ
بابه تی چاوان دهه لسه نگین.

سترانیبیژ علی جان گوئی: ئیه گه ر
هونه رمه ند نه چیه داوه تا، ژیا نا وی دئ
گه له ک یا ب زه مه ت بیت، چونکی ئیه م
دبینن ل هه ر وه لاته کی خه لک ب چا قه کئ
گه له ک مه زن سه ح دکه نه هونه رمه ندئ خو
ول کوردستانی هه ر که سه کئ مافی خو

علي خان: ل هەر وهلا ته كي خهلك ب چاهه كي گهلهك مهزن سهج دكه نه هونهرمه ندى خو و ل كور دستانى هەر كه سهه كي مافى خو يى وهر گرتى بتنى هونهرمه ندى نه بيهت

محمد عزت: گهلهك ستر انبىژ هه نه خودان دهنگهك تايهت و همهاوه رهك مهزن، لى پى چينا بيهت كليپه كي دروست بكهت، دى پنايى به ته بهر داوه تان، ژ بهر هندى دبىژم چ ژ كه ساتى يا وى بقى جه ندى نائيه خار

سهلام يوسف: پديتنا من دقيت ستر انبىژ بچيت داوه تا دا بشييت كارى خو يى هونهرى بكهت و دلى همهاوه رى خو زي نه هئيليت و مفايه كي بو خو ز داها تى داوه تى ببينهت

لوقمان ريكانى: ئەفه ماوى (۱) سالنه كه سههك هه يه بناقى من موچى من يى ريزليناى وهر دگرهت و ئەز نزانم كي يه دوو جار ان من دبفجونا كرى لى نهفه هشتيمه چ بهر سقا و تا نوكه نزانم كي يه

حاجى سليفانهى: ستر انبىژ ل وى دهه ديار ديهت دهه مى بشييت (۳-۴) دهه مژميران سترانا زيندى بىژيت نه وهك سترانا توماركرى و هه يفه كي بمينهت ب سترانه كي فه و دهنگى خو مونتاچ بكهت، هه تا بشييت سترانه كي بىژيت

من يى ريزليناى وهر دگرهت و من دوو جار ان دبفجونا بو قى بابته كرى، به لى نه گه هشتيمه چ بهر سقا و تا نوكه زى نزانم ئەو كهس كي يه، دخوازم دبفجونا قى بابته كرى، ژلايى جهين په يوه نديدار ب كارى هونهرى فه دا كو بگه هم مافى خو.

ستر انبىژ حاجى سليفانهى سه بارهت

بابته تى گوت: بير و بوچوونين من دهرياره ي بابته تى هونهرمه ندى، هه ر ستر انبىژهك دشيت كه سايه تيا خو به پاريزت خو هه كه بچيت داوه تا زى، كو ئەز نيك ژوان ستر انبىژانم كو ب سترانين داوه تا بهر نياسم، بو پتر دريژى دان ب بابته تى ته وهكى من ل ده ستيكى ئامازه پيداي كه سايه تيا هونهرمه ندى نائيه خار، چونكى ژلايه كي فه خهلك داخوازا هونهرمه ندى دكن بو چوونا وى ل سهر داوه تان و ژلايه كي ديفه، مله تى كورد ب داوه تان گه لهك دهيته نياسين و دقيت هونهرمه ندى هه بن بو بريقه برنا داوه تان و گه لهك جار ان من گو تيه، ستر انبىژ ل وى دهه ديار ديهت دهه مى بشييت (۳-۴) دهه مژميران سترانا زيندى بىژيت نه وهك سترانا توماركرى و هه يفه كي بمينهت ب سترانه كي فه و دهنگى خو مونتاچ بكهت، هه تا بشييت سترانه كي بىژيت، هه روه سا داوه ت پروقه يه بو ستر انبىژى، له وما كه سايه تى يا وى نائيه خار، ئەگه ر بچيته داوه تان.

ستر انبىژ لوقمان ريكانى دبىژيت:

ئەز دبىژم چ ژ بهايى ستر انبىژى نائيه خار، چونكه ئەفه كارى مه يه و بديتنا من پتر چه ژيكر ژيرا كوم دبن و هه كهر پشته قانى يا مه ژ حكومه تى يان كومپانيين په يوه نديدار نه ئيته كرى، ئەم نه شيين كارى خو به يى هونهرى بكهين، ژ بهر هندى پنايى دهين بهر داوه تان، بلا حكومه ت پشته قانى يا مه بكهت دتومار كرنا كليپ و ئەلبومان دا و هينگى ناچينه داوه تا و دى ل مال روينين خارى و به س ئەلبوم و كليپا چي كه ين. لى هه كه چ هاريكارى و پشته قانى نه بيهت، بىگومان دى چينه داوه تا دا بشيين كارى خو يى هونهرى بكهين. هه تا نوكه كه سى هاريكاريا من نه كرىيه و ئيك ستران ژى بو من دروست نه كرى يه. لهه مى وه لاتان هونهرمه ندى خودان موچه نه و ب هونه رى خو ژيانا خو وهك گوله كي بريقه ده بن، لى ئەم هه تا نوكه نزانين موچه چيه و (۱۵۰) يان (۲۰۰) هزار نه موچه يه، لقيره و برييا وه داخا زى ژ حكومه تا هه ريمى و وه زاره تا روشه نيبيرى دكه ين كو موچه كي بو هونهرمه ندى دا بين بكه ن كو بشيين كارى خو به يى هونهرى ئەنجام دهين، هه ر وه سا داد په روه رانه ژى هه بيهت ژبو دانا پارچين ئەردى، بوچى هندك دى دوو پارچا وهر گرن و هنده كا چ نينه. ديسان من دقيت ب رييا كوفارا چاقدير ئامازه ب هندى بدهم كو ئەفه ماوى ۷ سالانه كه سههك بناقى من موچى

دی چاوان (ٹیمہیلے) خوه ژ دزینی پاریزی؟

بهبه دهف كه سهكی باوهرین یان ژی ئه و قه دشیری یی بزه حمهت بیت و ههمی كهس جهی تو تشتین خو و نهینین خو تیدا ب ئاسانی نهشین بچن.

بریكا موبایلا خو بزانه کی ل بهر دهرگههی یه

کومپانیهکا ئهمریکی شیا به ئامیرهکئی نوی دروست بکهت، کو دشیان دا بیت خودانی موبایل بزانیت کی ل بهر دهرگههی یه و خو ئهگهه ئه و ل مال ژی نهبیت. ئهف کومپانیا بناقئی (ئهدیسون جونیهه) کو ئهف جورئ موبایل دروستکری، دیار کریه کو ئهف سیسته مه دی گهلهک یی هاریکار بیت و بهری خودانی دهرگههی قهکهت دی زانیت کی ل پشت دهرگههی یه و تشتئ سهیر ژی ژ قی جورئ داهینانا نوی دگهل داهینانین بهری نوکه ئه وه ، ئهگهه خودانی موبایل ژ مال دهرکهفیت ژی و ههر جهی بچیتئ دی زانیت کا کی هاتیه بهر دهرگههی و لدویف راپرسیهکئی ژی دگهل گریدانا ههر مروقهکی ب موبایلا وی قه هاتیه ئهجامدان، دیار بویه کو بریژا ۹۱٪ ئه و کهسین موبایل ههین ب دویراتیا ئیک مهتر نهشین ژ موبایلین خوه دویر کهفن و ههر دم هزرین وان ل سهر موبایلین وانه.

جهی ئاماژئ یه کو ئهف داهینانا نوی گهلهک ژ سیسته مئ بهرئ یی چاقدیریکرنی جوداهیا خوه و باشیا خوه ههیه، ژبهر کو ئه و سیسته مئ دی بتنن دخانی قه نه و رهنگه مروقی هایژئ نهبیت، لی موبایل ههقالی مروقی یه و مروق نهشیت خوه ژئ دویر بیخیت.

ئهفرو ئه نترنیتی گهلهک کارتیکرنا خوه دژیانا روژانهیا ههر ئیک ژ مه دا ههیه و ههر ئیک ژ مه ئیمهیلے خوه یی تاییهت ههیه و ئه م دشینن په یوه ندین ب ئیک و دوو بکهین و یا بویه سندوقا نهینین ههر ئیک ژ مه، دا بشینن قی سندوقا نهینیا هه لگرین و نه هیلین کهس بچیه دناف دا و بشینن تاییه تمه دنیا خوه ب پاریزی، دقیت فان پینگافان بگرینه بهر، دما ئه م ئیمهیلے خوه دروست دکهین، ئه و ژئ:

ئیک: هه ولبدن پاسوردئ هین بخو دههلبژیرن گریدای چ تشتئ ته یی روژانه نهبیت، وهک نا قئ ته یان روژا ژ دایکبونا ته یان ژمارا موبایلے یان نا قئ گوندی و زاروکین ته، ژبهر کو ئهف کهسین ته ناس دکهن دی ژقان جوره ناقان دهست پیکهن. دوو: هه مان پاسورد دوباره نهکه قه، بو نمونه بو فیسبوکئ خوه یان توتیهری یان ههر ئیمهیلے کئی دی ته هه بیت، بلا هه مان ژمارا نهینین نهبیت.

سی: ئهگهه ته ل جههکی یان کافیهکئی یان د کومپیوتهرئ هه قالهکی دا سهره دانا ئیمهیلے خوه کر و ته پاسوردئ خوه داخل کر، هه ول بده دما تو دزقریه سهر کومپیوتهرئ خوه قه وئ ژمارئ بگوهوری، ژبهر کو دبیت ئه و کومپیوتهره نه یی پاراستی بیت.

چار: گهلهک مالپهری یین ههین بو داخازا چوونا ژوور ژمارا پاسوردی و ئیمیلے مروقی دخازن، ههر چاوا بیت نابیت تو ژمارا نهینن بو بنقیسی.

پینج: هه ولبدن ژمارا نهینن (پاسورد) ئ ته گهلهک یی ئالوز بیت و بلا ژ پیتان و ژماران ههر دویان پیک بهیت دا ئه و بهرنامین تاییهت یین پاسوردا قه دکهن، ژئ نهشیت چ ژ ته بدزیت.

شهش: دما تو کومپیوتهرئ خوه دبهیه فورماتی یان ته سلیحئ، هه ولبدن

دا خەونین تە یین نەخۆش نەمین رابە ب نفیسینا وان

و کاج هاتیە بەرچاقان و شنوی هەولبەدەت گۆهورینی تیندا بکەت و روزانە هزرئ د نفیسینا دووی و یا باش دا بکەت و هەولبەدەت راهینانی ب هزر و بیرکرنا خو بەدەت و تا مەژی بخو ل سەر ئەو تەشتی نوی، فیز دبیەت و خو بەگونجینیەت.

فیتامین (D) ددانین زاروکان ژ کرمیبوونی دپاریزیت

قەکولینەکا نوی کو پشت بەستن ل سەر گەلەک قەکولینین بەری خو کرین، دەربارئ فیتامین (d) کارتیکرنا وئ ل سەر ساخله میا ددانان دیار کرێه کو کیمبونا فی فیتامینی دناف لەشی دا دبیتە ئەگەرەک بو پەیدا بونا نەخۆشین تاییەت ب ددانان قە، بتاییەتی ئەگەر مروف کیم بچیتە بەر تیشکا روژئ و ئەو کەسین کریم بکار دئین دەما دچنە بەر روژئ کو روژ و تیشکا روژئ ب ژێدەرەکی سەرەکی دەیتە هژمارتنی بو ب دەستقە ئینانا فی فیتامینی.

هەر فی قەکولیننی دیار کرێه کو کیمبونا فی فیتامینی و بتاییەت ل دەف زاروکان ئەقین دەیباین وان کیم دەنە بەر حەتافی، نەخۆشیا ددانان ز کرمیبونا ددانان لەدەف وان زێدەترە و شیرەتان دکن کو تیشکا روژئ گەلەک مفاین خو هەنە بو زاروکان بگشتی.

جەئ ئاماژئ یە کول سالا (۱۹۵۰)یی، ریکخراوا تەندروستی یا ئەمریکی و پەیمانگەها قەکولینین نیشتمانی مفاین فیتامین (d) دیار کرینە بو ساخله میا ددانان و دیار کرینە ژئ کو هەبونا فی فیتامینی گەلەک باشە بو نەهیلانا کرمیبونا ددانان.

کەسین دی جوداھیا خو هەبن و دیسان دوبارەبونا وان ب جورەکی دی بیت، بو نمونە ئەو شەفا مروفی نەخۆش کابوسی دبیت د شەقین دی دا هەمان کابوسی نابیت. دیسان فی بسپورئ دیار کرێه ژئ کو ئەف کەسین قان جورە خەوان دبین ئەون یین ئاریشن خو دلدی خو دا دەیلن و بوکەسی بەرنەکەن.

لقئ زانکوی ژئ نوکە دوو ریپن چارەسەری هاتینە دانان، ئیک کو نەخۆش بەرسینگان خەوان بگریت و یا دوئ ژئ رابیت بنفیسینا وان ل سەر کاغەزەکی. فی بسپورا زانستی دەرونی دیار کرێه ژئ کو ریکا چارەسەریا دوئ باشتەرە و سەرکەتیتەرە و ئەنجام ژئ زویتر بەدەست دکەفن و دیار کرێه ژئ ئەو تەشتین نینگەتیف یین دقان کابوسان دا دەینە دیتن، نەخۆش هەولبەدەت ب رەنگەکی باش و پوزەتیف بنفیسیت قە و تەئکید ژئ کرکو دقیت نەخۆش خەونا خو بنفیسیت

زانایان ل زانکویا (گوتە ل فرانکفورت) دیار کرن کو ئەف کەسین بەردەوام خەونین نەخۆش دبین، دشین ل سەر قان خەوان زال بین و بریکا هەندەک پیرابونان ژبیر بکەن کو مەژی خو فیز دکەتی. (شارلوت فسلاو)، بسپورا زانستی دەرونی دقئ دەربارە ی دا دیار کرێه کو زانا نیشا نەساخین خو دەن ژبو نفیسینا خەونین خو ئەوین بەردەوام وەک کابوس دەینە بەرچاقان دەمی نشتنی دا. فی بسپورئ دیار کرێه ژئ کو هەر ۵% ژ مروقان قان جورە خەوان دبین و تاوی رادە ی دەما ژ خەونی هشیار دبن هەست ب گرانی لەشی خو دکن و دلی وان زێدەتر خو دقوتیت و دبیت هەست ب جورە گێژ بونەکی ژئ بکەن. دیار کرێه ژئ کو کابوس یان خەونا نەخۆش زێدەتر حالەتەکە و مروف هەست ب شەرمی دکەت بەرامبەر کەسین دی، دیسان دبیت ئەف کابوسین هەنئ ژ کەسەکی بو

کەری پیقازی نەهیله د بەر فرگری دا

گەلەک خیزان دەما خارنا خو چێدکەن و ئەف کەرەستین ژ پیدقیا وان زێدە دکن د بەر فرگری دا دەه لگرن وەک باجانئ و کەرەفسی و پیقازی و ژبیر دکن کو هەلگرتنا هەندەک ژ قان خارنان دبنە ئەگەرئ نەخۆشی و زیانا وئ ژ

هەلگرتنا وئ زێدەترە، ژوان خارنان ژئ پیقاز و بتاییەتی دەما پیقاز یا مەزن بیت هەندەک کەرەکی بتنی چێدکەن و کەرئ دی هەلدگرن و ئەفە ژئ شاشیە ژ بەرکو پیقاز د بەر فرگری دا دبیتە هەلگری گەلەک قایروسان و هەودانین ئاشکی پەیدا دکەت و یا باشتەر دەما هین پیقازی ژ بازاری دکن، ئەگەر هین خیزانەکا مەزن بن زور ئاسایی یە پیقازین مەزن ژئ بکرن و ئەگەر خیزان یا بچیک ژئ بیت بلا کرینا پیقازین بچیک و لدویف حەزا وە بەرچاڤ بیت.

ددانين خوه نه هيله بهيشيا فرچهى بتنى فه!

فهكولينهكا نوى ديار
كويه كو شوشيتنا ددانان
ب فرچهى و مهعجيني بتنى
بهس نينه كو ته ددانين
باش و ساخلم ههين، ژبه
كو هه وهكو فئ فهكولينى

ديار كرى، شوشيتنا ددانان يان تا پاقرنا ددانان ب فرچهى و مهعجيني يان ب دهرزىن تايهت يى ددانان نه بهسه كو هه مى
ميكروبا تين زيان بهخش ژ دداني خلاس بين و دقيت روژانه مروف دهقى خوه ژى دگه ل دا بشوت، هه وهسان نوژدار دقى دره پاره ي
دا شيره تا دكهن كو باشتر هوه، مروف ددانين خوه ب فرچهى و مهعجيني و ديسان دگه ل هه خارنه كى دهقى خوه باش بشوت، نه گه ر
مه بقت ددانين مروقى ساخلم بمين.

بوچى ميش لدور مروقتين پاقر دگه رن

هه هه ر يين فير دبوين ميش لدور
كليشى و تشتى پيس دگه ريت و هه م
هندهك جار سه رسورمان دبين دهما
دبين ميش يين بدهستى كه سه كى فه كو
دشوشتى نه و دپاقرن و بوم ه دبته جهى
حبه تى، يا دروست ژى ميش چ ژ پاقرى
و پيساتى نزانيت ول خارنا خوه دگه ريت
و نه گه رل ناف گليچشى بيت يان پيساتى
بتنى ژبه ركو كه س ل واران نينه و ديسان
دئ ل و يري تشتك هه بيت كو بخوت.
سه باره ت دهستين مروقى دهما د پاقر و
شوشتى بن و ميش دادنه سه ر ژ
به ركو دهما مروف خارنى دخوت هندهك ژ
بيهنى دميينه ل سه ر دهستى مروقى و
راسته يين هاتينه شيشتن و مروف ب
بيهنان وان ناحه سى، لى بو ميشى
تشته كى ناسايى يه كو فئ بيهنى
هه لكيشيت و بيهنه كا بهيز يا هه ي

خودانا جوانترين چاقل هندی يه!

جوانى ئيك ژ وان تشتانه يين خودى ب رزقي هندهك مروقان دكته و نه ف كچكا
هندي ژى ئيك ژ وان كه سانه يين خودى دوو چاقين جوان داينى و بوينه جهى سه رنجا
جيهاننى هه مين، نه فه ژى پشتى و ينى و ي دچهندين دمالپه رين كومه لايه تى دا هاتينه بلاف
كرن و نه ف و ينه ل چهندين جه و مالپه ران هاتيه بلاف كرن. نه ف كچكا خودانا چاقين
كه سكين يين جوان خه لكا وه لاتى هندي يه و نه ف چاقين جوان و تژى هه ژارى و
سروشتى، به رائه تا و ي ديار دكهن و بتنى يا ب مه دميينيت ديژين خودى ته ب پاريزيت و
جوانتر بى.

سه قايي ئى ھەيشى وھكى خودانا شەھىسى دبىزىت!

بخوخەمى ئى ھەيشى چىنەكە وھەر جلكى
تە بقتى بکە بەرخو، باران تە تەر ناكەن و تو
پىدقى بەرچ سىبەرا و ھەوايى پانكان ئى نابی،
ئبەرکو ھەتاف نە یا گەر مە. ھەيقا تەمبەلانە و تا
بەر بەركى نىقرو بخو بنقە و پشتى نىقرو ئى
چايەكا سەر پەلان ل بەر بەتەنەكى قەخو و رىزا
بارانى ئى ھەما ھندە كو پىچەك ھەست ب
تەربونى بکەى، بتنى ئەگەر تاقىھەكا گزلكى ئ
نشكەكى قە ھات وچ جەنەبون توخو بدەيە بن،
ھىنگى گازندان ئ من نەكە، ئبەر كو كەس
نەشپت سەقايى دروست سەدا سەد دبىزىت و
خودى بتنى عالم و لغەيە.

ھىيار بى ب موبايلا خو نەچپە دناف مالپەرىن سكسى دا!

قەكولىنەك شىرەتال وان كەسان دكەن ئەقئىن
موبايلىن وان ئ جورىن باش، خوھ دوير بىخن ئ
مالپەرىن سكسى و ديار دكەن كو پتريا ئارىشىن
خراب بونى ئەقئىن دناف موبايلان دا پەيدا دبن
ئقان مالپەرانە و ئەو قايروسىن ئىكسەر توشى قى
موبايلى دبن و ئەف قەكولىنە ئاماژى بوى چەندى
دەن كو موبايلى زىدەتر توشى قايروسان دبىت ئ
كومبىوتەرى و ديار بويە ئى ئبەر قان لىنكىن
كورت ئەقئىن ل موبايلى دەينە قەكرن، يا بزە ھمەتە
تشتىن خراب ئىين باش بەينە جوداكرن و مروف
دناف را بەرزە دبىت.

کیربر و بافلیوتشکونفا دگه‌نه

دووماهی یا خولا مونتیری

(ئەنجلیک کیبری) یاریکەرا ئەلمانی یا تەنسی، پشتی ل سەر رکەبەرا خوە یا روسی (ماریا کیریلنو) ب سەرکەفتی، شیا بگه‌هیتە قوناغا دووماهی ژ خولا (مونتیری) یا مەکسیکی یا دەولی. جەئ ئاماژێ یە کیبری یا تەمەن ۲۵ سالی بتنی د ماوی دووسەعت و ۵ خولەکان دا شیا ئی سەرکەتنی ل سەر هەفرکا خوە ب دەست قە بینیت و دەهیتە زانین ژێ ئەقە ئیکەمەین یاریە ئەف هەردوو یاریکەرە دگەقنە بەرسینگا ئیک. دەهیتە چاقەرێکرن ژێ کو ئەف یاریە ببیتە هەفرکیەکا گەلەک بەئیز دناقبەرا هەردوو یاریکەران دا.

قارەمانی جیهانی یی سالا بوری

بو (بوکسانی) گیانی خوە ژ

دەست دا

پشتی گولە لئ هاتینە باراندن، (هیکتور ماتشو) قارەمانی سالا بوری بو یاریا بوکسانی دتەمەنی ۵۰ سالی دا گیانی خوە ژ دەست دا، ئەقە ددەمەکی دا هات کو بەری حەفتیه‌کێ ژ خەبەری مرنا وی ژ لاین کەسەکی نە نیاس قە گولەکا ئاگری ب سەری کەتبو. سەرکۆی بنگەهێ تەندروستی ل پایتەختی سان خوان دیار کریه ژێ کو ماتشو توشی مرنا مینشکی ببو و گیانی خوە پێ ژ دەست دا. جەئ ئاماژێ یە کو قارەمانی جیهانی بو جارا سیی بویه ژ لاین هەندەک کەسین نەنیاس قە دەهیتە گولە بارانکرن و دقێ رویدانا دووماهی دا هەقالەکێ وی ژێ دگەل دا دەهیتە کوشتنی. هەر چەندە ماتشو بناف و دەنگترین قارەمانی جیهانی بویه ل سالی نەهشتیا و نوتان، لئ ژبەر ئاریشین وی بین خیزانی و بکارئینانا ماددین بپهوشکەر و دزیکرنی، رەنگە ئەف چەندە ب سەری هاتبیت.

ژبەر سلاقا وی ل سەر شیوازی نازیان

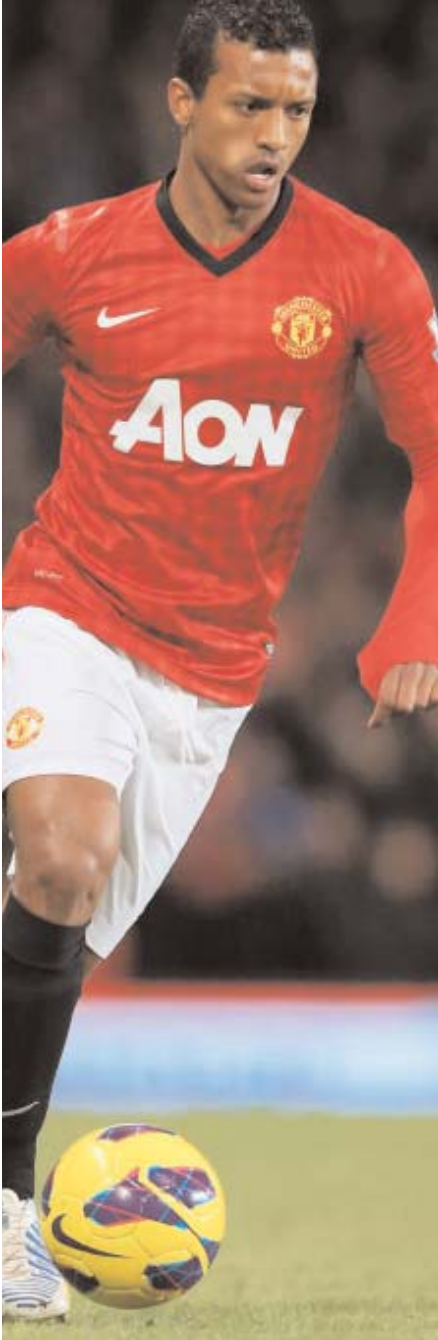
دگورەپانی دا (جیورجیس) هاتە سزادان

سەرپەرشتی لاپەرین وەرزشی:

زارار عبدالرحمن

پشتی کو ژ نشکەکی قە گولەک ئەنجامدای، یاریکەرێ تەپا پئی (جیورجوس کاتیدیس)ی ژ کەیفای دا سلاقا نازیان دنیفا گورەپانی دا قەدا و ژبەر رەفتارا وی، ئیکەتیا تەپا پئی یا یونانی بریاردا وی بو ۵ یاریان راگریت و وەک سزایی دارای ژێ ب کوژمی ۱۳۰۰ یورویان بەهیتە سزادان و دیسان ری بو ناهیتە دان بچیتە ناف هیچ یاریگەهەکا وەرزشی. جەئ ئاماژێ یە جیورجیس یاریزانی یانا (ئایک ئەسینا) یە و پشتی کول خولا یونان گولەک ل سەر یانا (فیریا) کری، ل سەر شیوازی نازیان ئاهەنگ گیرا.

لويس نانى دى مانجستهر بجه هيليت

لويس نانى بريار دايه يانا مانجستهر بجه بهيليت و يانا سان پترسبورگ يا روسى و ئينتهر ميلانا ئيتالى ئامادهن گريبهستى دگهل گريدهن.

لدويث دهنگ و باسهكى روژناما دهيلي مهيلي يا بهريتانى بلاث كرى هاتيه، لويس نانى ل دوماهيا قى وهرزى بريار اداى د يانهكاى يا ئه وروپا دا يارىي بكهت، ئه قه زى پشتى دان و ستاندنن وى دگهل يانا وئى بئى ئه نجام ههرچووين.

مورينو وان دهنگ و باسان ره تدكهت بو قه گه ريانا خول ميلانى

راهينه رى يانا رايلى مه دريد ئيسپانى ههمى وان دهنگ و باسان رهت دكهت كو به حس ل قه گه ريانا وى دكهن بو يانا ئيتالى يا ئه نتهر ميلان. مورينو ئه و چه نده زى رهت نه كر كو دبه رنامى وى دا هه بيت ريزين ريال مه دريد بجه بهيليت و دگوتنا خودا ئامازه ب وئى چه ندى زى دا كوه ر گاڤا ريزين ريال مه دريد بجه بهيليت زى ب هيج جوره كى نا قه گه ريته ئه نتهر ميلان و خولا ئيتالى. گوتى زى ئه ز خه ونان ب خولا ئينگليزى قه دببم و ئه قه زى دئى لقان نزيكان رويدةت، به لئى مه رج نينه لدوماهيا قى وهرزى بيت و دوير نينه ل ريزين ريال مه دريد بمينم.

ياريكه رين جيلسى له شى خوه رهنگ دكهن

ستيرين يانا جيلسى يا ئنگليزى له شى خو ب بوياغى رهنگ دكهن و ئه قه زى وهك ريكلامه ك بو كومپانيا (ئه ديداس) بو ئاماده كرنا كهل و په لئى وان يين وهرزشى. ئه ف ريكلامه زى زيده تر نازناڤى يانا جيلسى يه كو ب (بلوزى) ناسياره و بو وئى كو زيده تر بانگيشتا وان يا سه رنج راكيش بيت و ئه و رهنگ كرنه زى ههمى جلكين وان قه گرتبو و بره نكه كى جوان و سه رنج راكيش.

 <p>۷/۲۱-۶/۲۲ کيڙاله</p> <p>بلا ته باوهری بخو ههبيت و نه هه رتشتی کهسهکی گوته ته باوهر ژيکهي، بوهر کارهکي تو پيڙا بيی ل بهراهی باش ههرا خو تيدا بکه.</p>	 <p>۶/۲۱-۵/۲۲ جيک</p> <p>مزيگنیهکا خوش دي دقي ههيفی دا گههيه ته و دي گهلهک پروژين ته يين نيڤ تهمام بجه هين، لهزي دبرياريت خودا نهگه بلا ته باوهری بخو ههبيت.</p>	 <p>۵/۲۱-۴/۲۲ کا</p> <p>دبيت بويه ر بلهز بهين و دقي ههيفی دا هندک برياريت بلهز بدهی، ژيه ر هندی دقيت دهه می دهرفتهان دا سهرخو بي و تا پشت راست نه بی پينگاقين خو نه ههافيزه.</p>	 <p>۴/۲۱-۳/۲۲ کاکافر</p> <p>ئهف کاري نوی بو ته دهليفهيه و بزانه دي چاوان بخوپاريزی، دي گهلهک خهونين ته دگه ل دا بجهی هي، يی/ يا گهشبين به، دهرفته هه می گاقان هل ناکهفيت.</p>
 <p>۱۱/۲۱-۱۰/۲۲ دوپيشک</p> <p>نه هيله باوهریا ريڤه بهري خو ژ دهست بدهی، چهند تو يا رژ دي دکاري خودا دي پتر چهي خو وهرگري و سهرکهفتني بدهست فه يني.</p>	 <p>۱۰/۲۱-۹/۲۲ ترازى</p> <p>ژيان يا بو ته دکهينت بزانه دي چاوان پشوازي وى کهی، خاندنا خو ژيرنه کهی و تاکه نايندي ته يه، تو پيدفي دهرکهتنه کيی دا زنده تر نارام بيی.</p>	 <p>۹-۲۱-۸/۲۲ کچين</p> <p>کهسهکی دقيت پهيوه نديين چه ژيکرنی دگه ل ته گرپدهت، باوهریا خو پي بينه و نه ترسه، ئهوی خرابياته نهفيت، گوتهکا هه ديبيژيت دل دلا دحه بينيت.</p>	 <p>۸/۲۱-۷/۲۲ شير</p> <p>تو پيدفي دهرکهتنه کيی و دگه ل دا زنده تر هزريت خو ه ل باشهروژا خو بکهی، دبواری چه ژيکرنی دا، خهونيت ته يين دنبه راستی.</p>
 <p>۳/۲۱-۲/۲۲ نه ههنگ</p> <p>ئهف ههيفه يا شانسی يه بوته و چاقی ته لته پتنی نه بيت، خراب نينه ئه کهر تو دياريه کي بو ههقالی/ ههقالا خو بکری دا پهيوه نديين وه بهيزتر بکهفن.</p>	 <p>۲/۲۱-۱/۲۲ گوسک</p> <p>خيزانا ته پيدفي ته يه و هندک ژ ده می خو بو وان ژي تهرخان بکه و ژبيرنه کهی ئهف کاري ته يی نوی دهرفتهکا زيرينه بوته.</p>	 <p>۱۲/۲۱-۱۲/۲۳ گيسک</p> <p>هندک چه سیدی بته دهن ژبه ر کو دهليفه بوته پتريا روخسايه و ئه و تشين تو دکه می ئه و نه شين، دوژمنان ل خو زنده نه که و پتر يی دبلو ماسی به.</p>	 <p>۱۲/۲۱-۱۱/۲۲ کهقان</p> <p>کهسهکا/ کهسهکي دبلوماسی به و بزانه دي چاوان بهرزه وه نديين خو بریقه بهی، ژيان دهرفته ته و زيرهک و شارهزا دسهرکهفيت.</p>

سودوکو: فهگر

بوياريا سودوکوی، تو پيدفي هه می خانين قالا ب ژماره کي ۱ تا ۹ پر بکهی، ب مهرجه کي نه ل ريزا ستونی و نه زي ل ريزا ئاسوی چ ژماره دوباره نهين، دهه کي خوش و ميشکه کي نارام بو ته دخازين.

	6	9	4		8	5	7	1
5		6		7		1		8
6	2		7	9	1		5	3
4		5		1	7	3		9
	1		9		3	6	2	
8		7	1	6		4		2
2	5		8	4	9		3	6
9		3		8		2		5
1	4	2	5		6	9	8	

ب ناف و دهنگرين دره و ل جيهانی

ل ساللا ۱۷۴۶ روژنامه کا ئنگليزي دهنگ و باسهک بهلا فکر و تيدا نفیسی کو دي مهزنترين کومقه بونا کهران هيه کرن و پشتی روژا دهست نيشانکری، خه لک چوونه وی جهی لي چ تشت ل ويژي نه ديتن و بتنی ئیک و دوو ديتن و زانين کو هه ر ئهون، ئه و کومقه بونا کهران.

3	2	8	7	9	1	4	5	6
7	4	9	5	3	6	2	8	1
1	6	5	4	2	8	9	7	3
9	8	3	2	1	7	5	6	4
4	1	6	9	5	3	8	2	7
5	7	2	6	8	4	3	1	9
6	5	7	8	4	9	1	3	2
2	3	4	1	6	5	7	9	8
8	9	1	3	7	2	6	4	5

بهرسقا ژماره ۱۲۴

ÇAVDÊR

125

Kovareka Siyasi, Rewşenbîrî Giştiye

2013 - 4

COMANIS GROUP كومه نيس گروپ
للتقل الدولي والسفر والسياحة والتجارة العامة - تخلص كمركي

للتقل الدولي والسفر والسياحة والتجارة العامة - تخلص كمركي
International Transportation & Tourists - General Trading and Costumers clearance

KOREK : 0750 449 99 99
ASIA : 0770 449 99 99
KOREK : 0750 149 99 99

comanis.group@yahoo.com

عراق - دهوك / شارع (K.R.O) مقابل ماكسي مول

گهشت و گوزار و بازرگانیا گشتی و نیف دهولهتی

1. فروتا پلیتین فروکه وانس ل سهرانسهرس جیهانن.
2. دایینکرنا قیزان بو نهخوشان.
3. چیکرنا گروپین گهشت و گوزار.
4. فهگوهساتنا ریفینگا روژانه بو توکیا ب پاصن.
1. فهگوهساتنا کهل و پهلان ل ههس جیهانن بو عیراقن.
2. فهگوهساتنا کهل و پهلان، ناخویس و روژانه.
3. فهگوهساتنا کهل و پهلان ل توکیا بو عیراقن روژانه.
4. پوسته و گهاندن.

ناڤ و نیشان

تایی دووی - جاددا KRO
بهرامبهر مه کسیمول

تایی سهرهکی - گرتی باسی
جاددا بازارین ره یع ته نشت بانکا خلیج